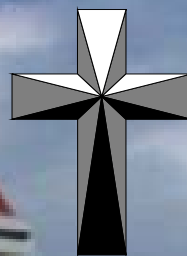
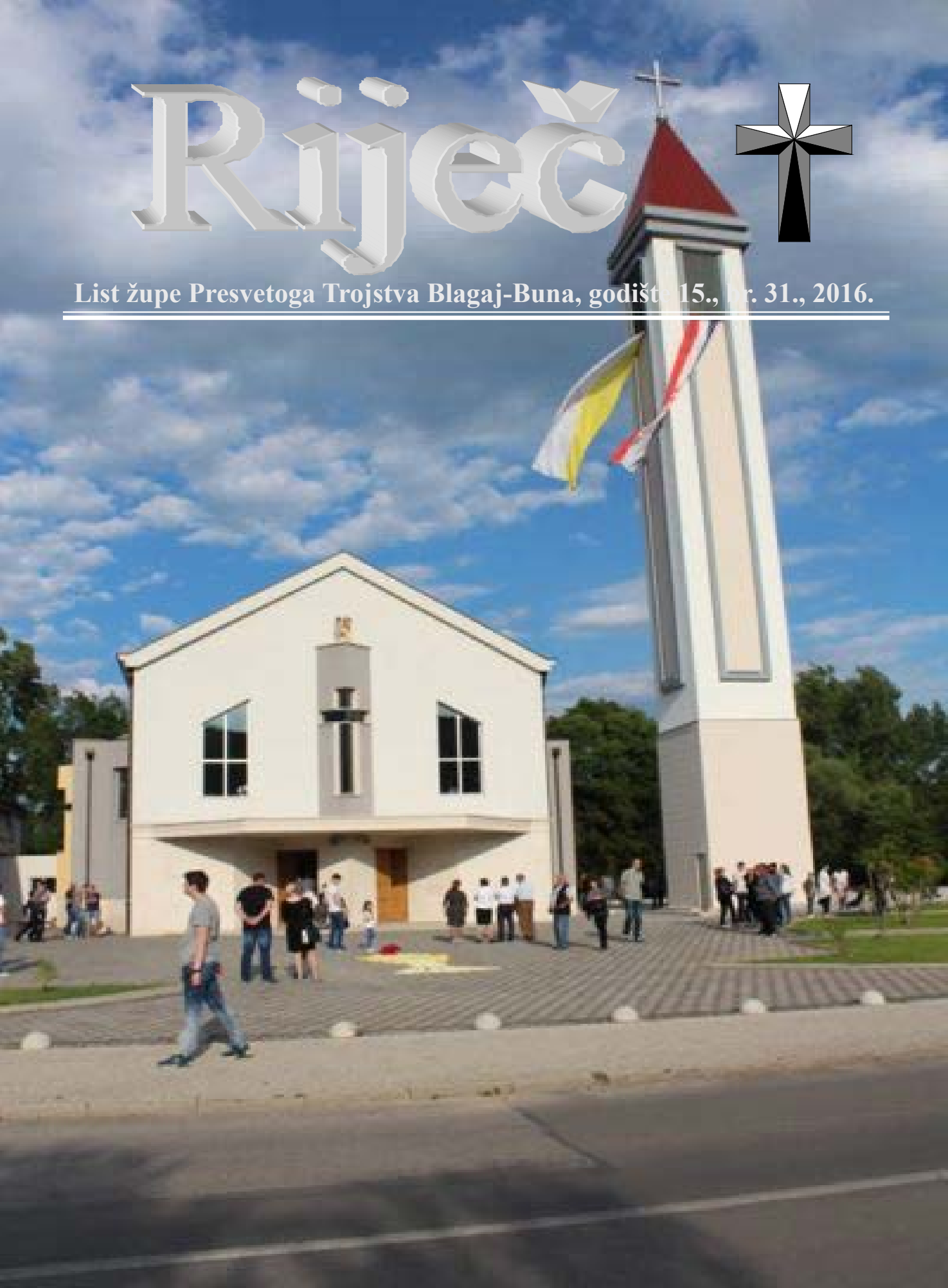

Rijječ

List župe Presvetoga Trojstva Blagaj-Buna, godišće 15., br. 31., 2016.

Riječ

Osnivač i izdavač: Župa Presvetoga Trojstva
Blagaj-Buna

Odgovara: don Nikola Menalo, župnik

List uređuje: Medijska sekcija Hrvatske katoličke
mladeži Buna

Uredničko vijeće: don Nikola Menalo, don Damir
Pažin, Miroslav Selmanić, Marlena i Mateo Trlin, Dajana
Puljić, Anđela Pažin, Lorena Vladić

Lektor: Martina Arapović

Adresa: Pastoralni centar bl. Alojzija Stepinca,
88202 Buna

Tel/fax: 00387/36/480-600

List se uzdržava dobrovoljnim priložima.

Potporu listu kao i župnoj zajednici možete slati na
žiroračun otvoren kod Unicredit banke BH.

Broj računa: 3381002202726268;

Ono što treba znati svaki župljanin naše župe

Župni ured Presvetoga Trojstva Blagaj-Buna
smješten je u

Pastoralnom centru bl. Alojzija Stepinca na Buni
tel./fax: 036 480 600;

e-mail: zupni.ured.blagaj-buna@tel.net.ba
www.zupablagajbuna.ba

Don Nikola Menalo, župnik
Don Damir Pažin, župni vikar

Svete mise slavimo:

nedjeljom u 8, 9³⁰ i 11 sati i radnim danom kroz
tjedan u 7³⁰ i 18 sati (prema rasporedu u Župnom
listu)

svake posljednje nedjelje u mjesecu sv. Misa u
Blagaju

U ovom broju donosimo:

Župnikov proslov

stranica 4

Blažena majka Tereza proglašena svetom

stranica 8

Misionar milosrđa u našoj župi

stranica 13

Prva Pričest i Krizma u župi

stranica 23-24

Svetkovina Tjelova i blagoslov zvonika na Buni

stranica 26

Slavlje adventa u župi

stranica 42

Statistika

stranica 46

Uz Pavlovu božićnu čestitku Titu

Pavao apostol, između svojih stotinjak suradnika i poznanika imenito spomenutih u Novom Zavjetu, imao je vrloga učenika, Tita, "pravoga sina po zajedničkoj vjeri" (Tit 1,1), koji se u neka doba našao s njime u Rimu u apostolskom timu. Odatle su Pavlovim nalogom i s oduševljenjem otišli "Krescencije u Galaciju, Tit u Dalmaciju" (2 Tim 4,10). U sebi se nemalo radujemo pri samoj pomisli da se misionar Tit Antiohijac nije mogao suzdržati a da se iz obližnje Dalmacije ne otisne uz Neretvu do Mostara da u ljudska srca zasije Evanđelje ovom hercegovačko-neretvanskom prodolinom. Obavivši s uspjehom povjerenu mu zadaću, vratio se u Rim, s Pavlom otputovao na Istok, gdje ga je Apostol narodâ osobno "ostavio na Kreti" da kao episkopos "po gradovima postavi prezbitere" (Tit 1,5). Uskoro mu je uputio i konkretne smjernice u pastoralnoj poslanici od tri poglavlja, vjerojatno oko 66. godine. U njoj mu čestita i Božić u kratkoj rečenici s prebogatim teološko-duhovnim sadržajem (Tit 2,11-13), koji čitamo na ovogodišnjoj Polnočki, i kojim i mi čestitamo Božićno-novogodišnje blagdane hercegovačkomu puku i kleru.

Pojavila se doista milost Božja: Božanska se milina, u prošlim vremenima sakrivena, po čudesnu i otajstvenu Utjelovljenju Sina Božjega iz krila Djevice Marije ukazala u Djetetu Isusu rođenu u betlehemskejštalici idući u susret ljudskim bićima koja u srcu imaju slobodna mjesta za njega;

spasiteljica svih ljudi: Ta božanska milost-milina tako je široka da je moćna obuhvatiti sve ljude i narode i tako učinkovita da može proizvesti i vremenito i vječno spasenje svima. Ali Božja ponuda očekuje voljan

pristanak svakoga srca, da se ne kaže da je nešto na silu i varku;

odgojila nas da se odrekemo... Mi po naravi, ranjenoj iskonskim grijehom praroditeljâ, životno rastemo ali ne uvijek u pravom smjeru. Zarastemo i u divljinu. Zato nam je potreban odgoj srca i pouka uma, stalan ispravak, u prvom redu od roditelja, a pogotovo Božji odgoj koji nas uči i vježba u odricanju;

bezbožnosti i svjetovnih požuda: da odbacimo poganstvo i bezboštvo, kao i strastvene požude koje nas priječe u istinskome rastu a koje ionako, kao svjetovne, ne možemo ponijeti na bolji svijet, nego ih se svjesno i svojevoljno odričemo i opredjeljujemo se za Boga; te razumno: po svim stupnjevima sposobnosti shvaćanja, snage pamćenja i moći zaključivanja; pravedno: dajući Bogu Božje, bližnjima bližnje, a nama naše;

i pobožno živimo u sadašnjem svijetu: po-božno, po-Božjem-zakonu, u skladu s dvjema biblijskim zapovijedima ljubeći Boga iznad svega, a bližnjega svoga kao sebe samoga, i po mjeri svih deset Božjih zapovijedi sa Sinaja;

iščekujući blaženu nadu: sada u ovom vremenu i prostoru protegnuti između početna stvaranja i konačna spasenja iščekujući ostvarenje nade koja ne vara i ne postiđuje, koja nas u duhu čini blaženima, nade u premilosrdno Srce i

i Pojavak slave velikoga Boga: i milosrdnu presudu da se nademo u stanovima koje nam je Spasitelj pripremio a i mi ih molili bogoobličnom vjerom, ufanjem i djelima ljubavi - nebeskim darovima sve radi slave maloga Božića - velikoga Boga

i Spasitelja našega Isusa Krista!

- Te istaknute Pavlove čestitarske riječi: milost spasiteljica svih ljudi, odgoj u odreknuću od bezbožnosti i strasti, nepoždvan život u razboru, pravednosti i pobožnosti, blažena nada u drugi dolazak jedinoga Spasitelja čovječanstva, Isusa Krista - velikoga Boga, koji "sebe dade za nas, da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi Narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela" (Tit, 1,14), neka prate i razvedruju sve vjernike, redovnike, svećenike i ljude dobre volje u Božićno doba i kroz sve dane Nove 2017. godine!

Početak došašća, 2016.

Ratko Perić, biskup

Kratki prikaz duhovnoga života župe

Od *Riječi do Riječi* ili od Božića do Božića dug je hod iako brzo proleti. Kad bi se koraci brojali, bilo bi ih mnogo. Kad bi se riječi brojale, bilo bi ih još više, a kada bi se misli brojale, ne bi se mogle prebrojati. Ali uz misao vječnoga Oca i uz Riječ koja je došla među nas lakše je i hoditi i govoriti i misliti. U našim pismenim koracima ili često puzanju po papiru ili računarima možemo biti zadovoljni poput maloga djeteta koje je tek prohodalo te je to za nj veliki iskorak pa tako i za nas - svaki je novi broj *Riječi* iskorak duha i uma. Nakon izdavanja prošlogodišnje *Riječi* koraci su nas povelili u blagoslov obitelji naše župe. To su bili radosni trenutci s još veselijim božićnim čestitkama. Na kraju blagoslova statistika je pokazala da nas je još više u župnoj zajednici. Bogu hvala! Sredinom veljače proslavili smo blagdan bl. Alojzija Stepinca. Kroz trodnevnicu gostovali su nam svećenici iz župa Gradina, Rotimlja i Studenci sa svojim zborovima dok nam je sv. Misu na blagdan blaženoga Alojzija predslavio don Ivica Boras, župnik župe sv. Mateja u Mostaru. Dan nakon bl. Alojzija imali smo Misu za bolesne u župi. Lijepo je bilo vidjeti stare i bolesne u pratnji svojih bližnjih kako su došli na molitvu za zdravlje i zagovor Gospe Lurdske. Na predzadnju nedjelju mjeseca svibnja proslavili smo svetkovinu Presvetoga Trojstva. Svetu Misu predvodio je don Josip Čule, katedralni župni vikar, koji je od ove jeseni na studiju dogmatike u Rimu, a pod sv. Misom pjevao je zbor Teološko-katehetskoga instituta iz Mostara predvođen profesorom don Nikom Luburićem. Ako Bog da i sljedeće godine doći će mladi studenti sa svojim neumornim profesorom, a mladomisnik će predvoditi misno slavlje. U misijskim koracima uvijek smo angažirani, a tu

našu aktivnost preko svojih ruku najviše prebace žene i djevojke praveći kolače i prodavajući ih za potrebne. Priloge redovito šaljemo za potrebe misije Kisongo gdje djeluju naša dva bivša župnika don Velimir i don Bernard. Mi ih se s radošću sjetimo u molitvama. Dok ste u našim srcima i molitvama, budite glasnici Velikoga Kralja tamo gdje palme cvatu. Naše korake pružali smo i prema hodočasničkim mjestima, ne samo prema Hrasnu u korizmenom pokorničkom pohodu ili na Kraljicu Mira, nego i u Vepric s „Veronikama“ i drugim župljanima i u Padovu i Veneciju s mladima. Svi ovi susreti

ostave neizbrisiv trag u našim sjećanjima. Najdraži koraci bili su oni prvopričesnički i krizmanički. Dječja nasmijana lica 35 prvopričesnika i razdragani osmjesi 45 krizmanika uvelike su razveselili obitelji i župu. Neka vas obje osobe Presvetoga Trojstva zajedno s Ocem vode u životu te znate kome ste povjerovali.

K Ocu nebeskom preselile su se 24 osobe iz naše župe koji su ubilježeni u Maticu umrlih. Ti im Gospodine podari mjesto u svome nebeskom kraljevstvu. O smrti treba razmišljati ali ima onih koji po prirodi o njoj manje misle, a to su mladi pred kojima je život. Oni su ove godine krenuli na svoje hodočašće u Rijeku, Padovu i Veneciju. Lijepo ih je bilo vidjeti i kada se mole i kada se druže. Lijepo ih je vidjeti kada koračaju prema župnoj dvorani srijedom navečer. Iako umorni i gladni još više im je stalo da uzdignu duh u lijepom predavanju, u kakvoj korisnoj radionici da angažiraju i duh i tijelo, u nekoj dosjetljivoj asocijaciji ili radnoj akciji. Hvala ti, Trojedinu Bože, na ovoj mladosti koja te neizmjerljivo voli. Za njima odmah po sličnim životnim stazama koračaju djeca, vjeroučenici nižih razreda koji ih u stopu prate te na vjeronauk 100 % dolaze. Već s mosta na Buni nazivaju: Hvaljen Isus, dumbo, te trče i peticu nabacaju. Ne samo da nabacuju peticu rukom nego ih napretek nabacuju i u dnevnik školske i župne. Zahvaljujem ti, Presveto Trojstvo, na živoj župnoj zajednici koja je prepuna dječje radosti. Poseban korak kojega treba spomenuti zakoračen je početkom mjeseca svibnja, a trajao je do početka rujna. Koliko smo znali i umjeli, toliko smo energije u uređenje crkvenoga dvorišta i uređenje zvonika uložili. Jesmo li trebali drugačije i je li bilo nekako drugačije moguće - ne znam. U razgovoru s vjernicima čini se da smo pogodili, što kažu, u baburu. Mjesto je prepoznatljivo po uređenom i uzdignutom zvoniku, a i župna je kuća okupana u fasadu. Od svega nam je najdraže da se imamo gdje Bogu moliti i preko ove crkve Bogu žrtve prikazivati. Presveto Trojstvo prosvijetli nas da joj i titulara izaberemo te možda i sljedeće godine crkvu posvetimo. Korak po korak osvrnuh se na prošlu godinu. Neka nam ova, jubilara i izvanredna godina, bude poticaj da se molimo za nova redovnička i svećenička zvanja, a da Bog providi te se i u našoj župi koja Mlada Misa održi. Sve na veću slavu Božju!

don Nikola

Veselje ti navješćujem

**Veselje ti navješćujem,
puče kršćanski.**

**Jerbo se kralj u Betlemu
rodi nebeski.**

Još mali, u štali,

Kog stvorenje svako slavi

Štuje, diči, jer je pravi

On naš Spasitelj

i Otkupitelj.

Pored njega stoji Majka,

Djeva Marija.

Pa sveg svijeta Spasitelja

lijepo povija.

Njeg doji i goji,

Uspavljuje njegujući

“Spavkaj, spavkaj” pjevajući

U toj štalici,

sve na slamici.

VATIKAN: Osvrt na Svetu godinu milosrđa i novo Papino apostolsko pismo

Nadbiskup Rino Fisichella, predsjednik Papinskoga vijeća za promicanje nove evangelizacije koje je bilo zaduženo za sadržajno oblikovanje Svete godine milosrđa, iznio je na konferenciji za novinare održanoj u ponedjeljak 21. studenoga glavne naglaske apostolskoga pisma pape Franje »Misericordia et misera«, objavljenoga (u međuvremenu) o završetku Svete godine milosrđa. Nadbiskup Fisichella također je statistički predstavio protekli jubilej kako na vatikanskoj tako i na svjetskoj razini.

Osvrnuvši se na bulu »Misericordiae vultus« kojom je Sveti Otac odredio da se u cijeloj Crkvi slavi Sveta godina milosrđa, mons.

Fisichella podsjetio je da je Papina želja bila da »vjernici prožive iskustvo milosrđa kako bi postali oruđem milosrđa« te da »u životu Crkve milosrđe ponovno postane nešto izvanredno prodorno i djelotvorno«. »Milosrđe je postalo protagonistom, barem na godinu dana, svakodnevnoga življenja kršćana«, ocijenio je nadbiskup Fisichella.

Predsjednik Papinskoga vijeća za promicanje nove evangelizacije iznio je glavnu nakanu Papina apostolskoga pisma »Misericordia et misera« (mogući su različiti prijevodi riječi »misera« koja doslovno znači »jadna«, »bijedna«, no da bi se donekle izrazio zajednički korijen dviju riječi, ovdje odluka pada na: »Milosrđe i neznatna«), čiji

je naslov preuzet iz Augustinove parafraze retka iz evanđeoskoga izvještaja o Isusu i preljubnici (Iv 8, 1-11): »Ostadoše sami njih dvoje: milosrđe i milosti potrebita.« Papinu želju da se milosrđe trajno - kako je kasnije rekao - »slavi i živi« u Crkvi mons. Fisichella je izrazio citirajući iz apostolskoga pisma: »Milosrđe, uistinu, ne može ostati u zgradama u životu Crkve, nego je ono sam njezin način življenja, koji očituje i čini opipljivim duboku istinu evanđelja. Sve se objavljuje u milosrđu; milosrdna Otčeva ljubav sve rješava.«

Potom je nadbiskup Fisichella istaknuo ključne Papine odredbe koje će služiti toj svrsi. Prva je da se misionari ljubavi potvrđuju u svojoj službi da bi

ona »ostala, do nove odredbe, konkretnim znakom da je jubilejska milost u različitim dijelovima svijeta i dalje živa i djelotvorna« (svi navodi iz apostolskoga pisma). Nadalje, Papa je »od sada nadalje svim svećenicima, po snazi njihove službe«, udijelio »vlast da daju sudjelovanje za one koji sudjeluju u grijehu pobačaja«. Do sada

je ta vlast bila pridržana biskupima koji su je, već prema potrebama, prenosili na pojedine svećenike. Jednako tako »vjerujući u dobru volju svećenika, kako bi se povratilo, s Božjom pomoću, potpuno jedinstvo s Katoličkom Crkvom«, Sveti je Otac odredio da vjernici koji posjećuju crkve kojima upravljaju svećenici iz Bratovštine sv. Pija X. (»lefebrevci«) mogu i dalje valjano i zakonito

primati sakramentalno odrješenje.

Iz apostolskoga pisma mons. Fisichella je, nadalje, izdvojio Papine riječi prema kojima bi bilo »prikladno da svaka zajednica u jednu nedjelju u liturgijskoj godini obnovi trud oko širenja, poznavanja i produbljivanja Svetoga pisma«. Tu je i Papina odredba da se uspostavi Svjetski dan siromaha kako bi se »snažnije ustrajalo na življenju milosrđa i na njegovoj socijalnoj dimenziji«.

Jubilej slavilo između 900 i 950 milijuna katolika

U Rimu je u proslavi Svete godine milosrđa sudjelovalo više od 21 milijun hodočasnika iz 156 zemalja svijeta, rekao je na konferenciji za novinare nadbiskup Fisichella, istaknuvši da se to sada može potvrditi »pouzdanim podacima«. Također je rekao da na temelju proučavanja podataka koji su na raspolaganju Svetoj Stolici, a riječ je o podacima koje su poslale biskupije (u čijim su

katedralama bila otvorena sveta vrata), proizlazi da je u proslavi jubileja sudjelovalo između 56 i 62 posto, odnosno između 700 i 850 milijuna svih katolika. Tomu je pribrojio i procjenu o broju hodočasnika koji su pohađali velika svetišta, koja su također imala sveta vrata, navevši da je, primjerice, krakovsko svetište Božanskoga Milosrđa pohodilo 5 milijuna hodočasnika, marijansko svetište Guadalupske Gospe (Meksiko) 20 milijuna, a svetište sv. Jakova u Composteli oborilo je rekord iz 2010. godine (Sveta Jakovljeva godina). Ukupno je, prema riječima nadbiskupa Fisichelle, u proslavi Svete godine

milosrđa sudjelovalo između 900 i 950 milijuna katolika. U odnosu na prethodne redovite (svake »okrugle« 25. godine) ili izvanredne jubileje, Sveta godina milosrđa nije se, po odredbi pape Franje, slavila samo u rimskim papinskim bazilikama, nego u svim prvostolnicama diljem svijeta, kao i u posebno »popularnim« svetištima. Zahvalivši talijanskim vlastima, zahvaljujući kojima Rim i dalje prati slika sigurnoga grada, nadbiskup Fisichella je istaknuo da je Sveta godina milosrđa započela u sjeni »vala nasilja neviđenoga u Europi«, a izrekao je i sljedeću rečenicu: »Ako su neki mislili da je Jubilej u prvom redu izvor zarade, u trenutku krize kakav je sadašnji, pogriješno su shvatili njegovo najdublje značenje.« Navedene riječi mogu se tumačiti kao osvrt na kritike da je Jubilej kao masovni događaj podbacio. U najavama se, naime, govorilo i o 30 milijuna hodočasnika.

Blažena Majka Tereza proglašena svetom

Blažena Majka Terezija danas je u Vatikanu proglašena svetom. Obred kanonizacije predvodio je papa Franjo na Trgu Sv. Petra u Vatikanu na kojem se okupilo nepregledno mnoštvo ljudi iz cijeloga svijeta, poglavito Albanije i Indije. U prvi red pokraj oltara Papa je dao smjestiti 1500 siromaha, za koje je nova svetica brinula s velikom ljubavlju. S Papom je koncelebriralo 70 kardinala, 400 biskupa i više od 1700 svećenika. Na misi su sudjelovali također volonteri čiji Jubilej danas završava.

“Beatam Teresiam de Calcutta Sanctam esse decernimus et definimus ac Sanctorum Catalogo adscribimus...” (proglašavamo i određujemo da je blažena Terezija iz Kolkate svetica, upisujemo je u popis svetaca). Svečana formula kojom je papa Franjo proglasio svetom “velikodušnu širiteljicu Božjeg milosrđa” mnoštvo je popratilo burnim pljeskom. Terezija iz Kolkate bila je Majka siromaha, uvijek raspoloživa za sve “kroz prihvaćanje i obranu ljudskog života, nerođenog i napuštenog i odbačenog”, rekao je papa Franjo proglašavajući svetom “onu koja je dala svoj život svima posljednjima kojih je u našem svijetu sve više i više”.

“Zauzimala se za obranu života neprestano proglašavajući da ‘onaj koji još nije rođen je najslabiji, najmanji i najsiromašniji’. Priginjala se nad nemoćne osobe, ostavljene da umru kraj ceste, prepoznajući dostojanstvo koje im je Bog dao; dala je da njihov glas čuju moćnici ovoga svijeta, da prepoznaju svoje krivnje zbog zločinâ siromaštva koje su oni sami stvorili. Milosrđe je za nju bila ‘sol’ koja je davala okus svakom njezinu djelu i ‘svjetlo’ koje razgoni tamu onih koji više nisu imali ni suze za plakati, da oplaču svoje siromaštvo i patnju”, istaknuo je Papa u homiliji.

Misija Majke Terezije prožimala je periferije gradova i egzistencijalne periferije i danas nastavlja biti rječito svjedočanstvo Božje blizine najsiromašnjima od siromašnih.

Neka nam ta neumorna radnica milosrđa pomogne sve više razumjeti da jedini naš kriterij djelovanja je besplatna ljubav, lišena svake ideologije i svake veze i izlivena prema svima, bez obzira na jezik, kulturu, rasu ili vjeru, istaknuo je Sveti Otac.

Citirajući svetičine riječi: “Možda ne govorim njihov jezik, ali se mogu smiješiti”, Papa je zatražio od svih da nose “u srcu osmijeh” kako bi ga darivali onima koje susrećemo u našem životu”, a posebno onima koji pate, jer tako “otvaramo horizonte radosti i nade tolikim ljudima koji su bez nade i koji trebaju razumijevanje i nježnost.”

Na dan posvećen svetici milosrđa Papa je pozvao vjernike da “pretoče u konkretno ono što molimo u molitvi i ispovijedamo u vjeri.” “Ne postoji alternativa ljubavi,” istaknuo je, “oni koji se stavljaju u službu braće, čak iako to i ne znaju, su oni koji Boga ljube”. “Kršćanski život, međutim, nije jednostavna pomoć koju se pruža u času potrebe. Kad bi to bio, bio bi tek lijep osjećaj ljudske solidarnosti koji donosi neposrednu korist, ali bi bio besplodan jer ne bi imao korijena.

Opredjeljenje koje Gospodin traži, naprotiv, karakterizira poziv na ljubav kojom svaki Kristov učenik stavlja u službu svoj život, kako bi svaki dan rastao u ljubavi”, rekao je Papa.

Tko služi posljednjima i potrebitima iz ljubavi prema Isusu ne očekuju ni zahvalu niti nagradu, već je se odriče jer je “otkrio pravu ljubav”. “Kao što je Gospodin meni izašao ususret i prignuo se nada mnom u času potrebe, tako i ja idem ususret Njemu i priginjem se nad one koji su izgubili vjeru ili žive kao da Bog ne postoji, nad mlade bez vrijednosti i idealâ, nad obitelji u krizi, nad bolesne i zatvorenike, izbjeglice i migrante, nad slabe i nemoćne u tijelu i duhu, nad djecu prepuštenu sebi samoj, kao i nad napuštene starije osobe”, rekao je Papa poručivši na kraju da gdje god postoji pružena ruka koja traži pomoć da ponovno ustane tamo mora biti naša prisutnost i prisutnost Crkve koja podupire i daruje nadu, čineći to sa “živim sjećanjem na Gospodinovu pruženu ruku nada mnom kada sam bio na tlu”.

Na kraju mise Papa je s okupljenim vjernicima izmolio Anđeo Gospodnji. U svom obraćanju uz Angelus Papa je pozdravio i zahvalio svima koji su sudjelovali na slavlju kanonizacije, prije svih misionarima i misionarkama ljubavi, koji su duhovna obitelj Majke Tereze. Neka vaša sveta utemeljiteljica trajno bdije nad vašim putom i izmoli vam da budete vjerni Bogu, Crkvi i siromašnima, poručio im je Papa. Obratio se i volonterima i svima koji čine djela milosrđa koje je povjerio zaštititi Majke Tereze da ih “nauči svakodnevno kontemplirati i klanjati se Isusu raspetom kako biste ga prepoznali i služili mu u braći u potrebi”.

U ovom trenutku bih želio podsjetiti na sve one koji se troše u služenju braći u teškim i opasnim sredinama. Tu mislim osobito na mnoge redovnice koji bespoštedno daruju svoje živote, rekao je Papa u svom nagovoru.

Nakon mise Papa je pozvao siromahe na pizzu, koju su u predvorju dvorane Pavla VI. podijelile redovnice Družbe misionarke ljubavi.

Kardinal Müller u Zagrebu

Na poziv zagrebačkoga nadbiskupa kard. Josipa Bozanića, a u prigodi dodjele počasnoga doktorata, od 8. do 10. studenoga u Zagrebu je boravio kardinal Gerhard Ludwig Müller, pročelnik Kongregacije za nauk vjere. Počasni doktorat - doctoratus honoris causa - ovom istaknutom teologu i visokom vatikanskom Prelatu dodijelilo je Hrvatsko katoličko sveučilište u Zagrebu u povodu desete obljetnice svoga osnutka i djelovanja. Na svečanosti dodjele visokoga priznanja u dvorani Vijenac na Kaptolu okupilo se više hrvatskih nadbiskupa i biskupa te visokih dužnosnika Sabora i Vlade Republike Hrvatske na čelu s potpredsjednikom Sabora, akademikom Željkom Rajnerom. Ovo je prvi počasni doktorat koji dodjeljuje ovo najmlađe sveučilište hrvatske sveučilišne zajednice. Nakon pozdravnih riječi rektora dr. sc. Željka Tanjića i velikoga kancelara kard. Bozanića, Laudatio – Pohvalu počasnomu doktoru održao je prorektor i predsjednik Povjerenstva Senata za dodjelu doktorata, prof. dr. sc. Emilio Marin, promotor. Ispravu - diplomu i znakovlje počasnomu doktoru uručio je rektor Tanjić, a čestitke izrekli: prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, rektor Sveučilišta u Splitu i predsjednik rektorskoga zbora, i prof. dr. sc. Pavo Barišić, ministar znanosti, obrazovanja i športa u Vladi Republike Hrvatske. Na ukazanoj časti biranim je riječima zahvalio sam Laureat te održao Lectio magistralis – glavno predavanje na temu: Pitanje o Bogu danas.

U poslijepodnevnim satima Visoki gost iz Vatikana imao je konferenciju za tisak koju je izravno prenosila Hrvatska radio televizija. Središnje slavlje ovoga bogatog dana bila je svečana sv. Misa u zagrebačkoj katedrali u 18.00 sati. U koncelecijaciji je, uz kard. Bozanića, sudjelovao apostolski nuncij u RH, dvadesetak hrvatskih nad/biskupa i pedesetak svećenika. Katedrala je bila ispunjena vjernicima, a pjevao je zbor bogoslova. Kardinal je Müller sv. Misu slavio na hrvatskom jeziku i održao propovijed o bl. Alojziju Stepincu o 70. obljetnici Nadbiskupova glasovita Govora pred komunističkim sudom, 11. listopada 1946. Završna točka prvoga dana bilo je predstavljanje Kardinalove knjige Razgovor o nadi, koju je u hrvatskom prijevodu izdala izdavačka kuća Verbum iz Splita. Na ovom akademskom činu riječ su uzeli kard. Bozanić, sam auktor i, u svojstvu glavnoga predstavljača, msgr. Ratko Perić, koji je napisao predgovor hrvatskomu izdanju. Svečanost je pjesmom popratio oktet dijecezanskih bogoslova s Kaptola. Posljednjega dana boravka, 10. studenoga, u prostorijama Hrvatske biskupske konferencije Kardinal se Müller susreo s hrvatskim nad/biskupima iz RH, BiH i Crne Gore. Donosimo izlaganje biskupa Ratka.

RAZGOVOR O NADI

C. Granados s kard. Gerhardom L. Müllerom Verbum, Split, 2016., 220 str.

Joseph Ratzinger i Gerhard Ludwig Müller već po imenu i prezimenu Nijemci. Prvi: godište 1927., drugi: 1947. Obojica ne samo izvrsni profesori nego i teološki kolosi katoličke dogmatike. Članovi Međunarodne teološke komisije. Obojica nadbiskupi. Kardinali Rimske Crkve. Obojica pročelnici Kongregacije za nauk vjere: prvi 24 godine do izbora za Papu 2005., a drugi od 2012. do danas. I kao takvi predsjednici Papinske biblijske komisije, Papinske komisije „Ecclesia Dei“ kao i Međunarodne teološke komisije. Obojica počasni doktori brojnih katoličkih i drugih sveučilišta svijeta. Veliki prijatelji. Eto toliki da je Ratzinger

povjerio Mülleru svoja Opera omnia da ih uredi i objavi. I uređuje ih. Već je objavljeno devet svezaka od planiranih šesnaest.

Povezani, kao pravi sinovi svjetla, i teologalnim krjepostima vjere i nade u ljubavi. I knjigama o vjeri, nadi i ljubavi. I intervjuima o istim temama: Messori s Ratzingerom 1985. razgovara o vjeri. A Granados s Müllerom 2016. razgovara o nadi. Oba razgovora u hrvatskom izdanju splitskoga Verbuma, prvi 1998., a drugi 2016. koji ovdje predstavljamo.

Carlos Granados svoj je intervju razdijelio na razgovorni Uvod o nadi (str. 21-38) i Zaključak o milosrđu (203-216), te na nadu: što možemo očekivati od Krista (39-75), od Crkve (77-138), od obitelji (139-172) i od društva (173-202).

Što je to nada, pouzdanje, ufanje, očekivanje? Pođimo od jednoga obiteljskog prizora: petogodišnji sinčić popeo se na zid i otac ga zove: „Hajde, sinko, baci se tati u krilo!“ I mali se, ne oklijevajući, baci tati oko vrata. On je pun radosti i nade da će nadvladati onaj metar razdaljine u zraku, jer ga čeka sigurnost tatina zagrljaja. Otac želi ponoviti i sa svojom sedmogodišnjom djevojčicom. A mala kaže: „Ne ću se ja bacati, jer ćeš se ti izmaknuti!“ Tata se izmaknuti? Eto koliko zna! Eto koliko se ne ufa, nego dršće.

U nadnaravnom pogledu, slično nas i nebeski Otac poziva: Hajde, sine, pun nade baci se Ocu u naručje preko ovoga vremena i raznovrsnih kušnja u njemu, uz moju pomoć! Staviti „nadu u Boga ne znači ukloniti patnju, nego otvoriti joj novo obzorje“: znači shvatiti da svaka bol, koliko god bila tragična, može donijeti plod, nakon što ju je Krist konačno preuzeo na sebe i doveo do zrelosti (str. 28).

Naša se, dakle, nada u konačno spasenje naslanja na primjer i pomoć Isusa Krista. On, miljenik i izabranik, u Jordanu i na Taboru sluša Očev glas (Lk 3,22; 9,35). On se u ljubavi s križa predaje u ruke Očeve (Lk 23,46). On iz groba svojom snagom „uskrsnu“ (Lk 24,6) i zagrli Oca, odnosno „Bog Ga uskrisi oslobodivši ga grozote smrti“ (Dj 2,24). Kard. Müller sintetizira smisao nade: „Bog ima univerzalan plan za naše spasenje i

ostvario ga je u svojem Sinu Isusu. Takva nam nada omogućuje da se oslonimo na Boga kao apsolutnu budućnost, a ne na svoje vlastite projekte i planove, podložne tolikim ograničenjima: to je ta sigurnost koju nam nada pruža” (str. 22). On je „Alfa i Omega, puno Božje priopćenje i prisutnost među nama“ (str. 34). Ne ćemo se iznenaditi kada umremo, pa da umjesto Isusa, jedinoga Spasitelja, pred sobom ugledamo kao „spasitelje“ neke druge utemeljitelje ovozemaljskih religija. Isus nam je jedini priprazio mjesto da budemo ondje gdje je On (Iv 14,3-4). Izvan Krista nema spasa ili „Izvan Krista nema ništa“ (str. 34). Isus se kao čovjek nada, ali njegova je nada bitno drukčija od naše. Njegova je nada potpuna sigurnost, bez ikakve sumnje, nevjere, rizika i oklijevanja, bez straha i trepeta pred Očevom ljubavlju. On se kao Sin savršeno predaje u izvršenje Očeva plana. On svoju ljudsku volju potpuno usklađuje s voljom Očevom. A naša je ljudska nada puna vlastitih planova, sumnji i rizičnosti; obilježeni smo grijehom. Nada nam je podložna tolikim ograničenjima. Mi ipak nerijetko zamišljamo Krista kao onoga koji će nam pomoći u ostvarenju ovozemnog kraljevstva. Zato onda i moramo u neka doba ponoviti s učenicima u Emausu: A mi se nadasmo – nos autem sperabamus – da je on onaj koji ima otkupiti Izraela (Lk 24,21). Pa se gorko iznenadimo. Kako se ne ćemo razočarati kada se nadasmo u Isusa samo u ovom svijetu, u političko oslobođenje Izraela od Rimljana? „Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjedniji smo od svih ljudi“ (1 Kor 15,19). Na pitanje kako tumači frazu Oscara Cullmanna (1902.–1999.) „already, but not yet“, tj. da je spasenje „već tu, ali ne još“ ostvareno, Müller primjećuje da Cullmann tu dosjetku tumači na protestantski način: čovjek je na ovome svijetu simul iustus et peccator – istodobno pravednik i grješnik. I takav u biti ostaje. „Mi katolici tvrdimo da već sada, u stvarnoj euharistijskoj prisutnosti, imamo potpunost, čitavu Kristovu stvarnost“, „u sakramentima, djelotvornim znakovima Milosti, već nam je dano blago, punina. To je nešto radikalno novo“. Ali tu „potpunost“ nosimo u

„glinenim posudama“! (str. 35). Na Augustinov sažetak nauka o nadi: „Tužan je život bez nade, ali još je tužnije živjeti u nadi bez temelja“, Kardinal se nadovezuje: „Krist je temelj kršćanske nade. Krist, postavši čovjekom, primio je na sebe sve ljudsko i preobrazio ga. Njegovo uskrslo čovječstvo utemeljilo je svu našu nadu: od njega možemo živjeti, u njemu možemo već sada sudjelovati, iz njega izvire mogućnost naše potpune preobrazbe u Kristu, dok smo još uvijek na putu“ (str. 37).

Na temu čemu se možemo nadati od Crkve (str. 77–138), zajednice koju je Krist ustanovio kao znak i oruđe jedinstva ljudskoga roda i vječnoga spasenja, intervjuist završava s pitanjima o Gospi kao praslici Crkve - *typus Ecclesiae*. Kardinal rekapitulira cio njezin duhovni život i povlastice u djelu Kristova otkupljenja sa svim teološkim razlikama i tumačenjima. Ona je jedina između nas doživjela Sudnji dan. Na upit o Gospinim ukazanjima Kardinal razlaže: „Neka od tih privatnih ukazanja proglašena su autentičnima te ih se stavilo u službu vjernika da bolje žive objavljene istine. [...] Druga su, odlučno i čvrsto, nakon postupka ozbiljne provjere i iznad svega uz pratnju molitve Crkve, proglašena lažnima. U vezi s tim želio bih još jednom – nastavlja Kardinal – odati priznanje Kongregaciji za nauk vjere koja je, tijekom posljednjih stoljeća, obavljala taj posao ne na hladan i birokratski način, nego iz autentične duhovnosti služenja: u srdačnoj ljubavi prema Svetomu Ocu i Crkvi, razborito, strpljivo i s razlučivanjem proučavajući golemu građu koja svakodnevno pristiže te, iznad svega, prihvaćajući osobno trpljenje koje uvijek izazove spoznaja grijeha i bijede koji se skrivaju iza fenomena pseudomisticizma“ (str. 137-138). Ovim Kardinal Prefekt ujedno ističe temeljne svrhe Kongregacije: promicanje pravoga nauka i uklanjanje krivoga nauka o vjeri i čudoređu.

Čemu se možemo nadati od obitelji? (str. 139-172). Na niz pitanja kao na primjer: što je pravo? Što su to obiteljske strukture? Što znači da je obitelj - put Crkve? Je li obitelj ideal, a da od nje ništa ne očekujemo, jer činjenice idu svojim putem? Kako

Bog prati ženidbene drugove? Posebni slučajevi? Neregularne situacije? Kakvu nam nadu pruža brojna obitelj? Što je to „velikodušno“, a što „odgovorno“ kod roditelja? Kardinal niže odgovore u kojima čitatelj može mirno i sustavno pratiti biblijsku nit Učitelja Isusa, pastoralnu praksu Dobroga Pastira (str. 156-157), vodilju živoga Učiteljstva Crkve, napose trojice posljednjih Vrhovnih svećenika - samo je papa Franjo spomenut u knjizi oko 30 puta. Kardinal napose ističe one važnije točke u pokoncilskim dokumentima: *Humanae vitae*, 1968. (str. 162-165); *Familiaris consortio*, 1981. (167-169); *Pismo obiteljima Gratissimam sane*, 1994. (str. 151-152); *Deus caritas est*, 2005. (str. 154), u kojima se visokim stilom daju odgovori na tolike probleme obitelji a Kardinal u obliku razgovora pretače taj učiteljski nauk čitateljima.

Čemu se možemo nadati od društva (173-202). Kard. Müller odgovara na pitanja odnosa razuma i vjere, siromaštva i bogatstva, sekularizirane mase i „kreativne manjine“, u kojoj navodi „veličanstven lik“ i djelo mučeništva blaženoga Alojzija Stepinca, koji je ušao kao primjer i u Papinu pobudnicu *Verbum Domini*, 2010. Kardinal veli da je Bog u Stepinčevu primjeru pokazao „da čak i u najtežoj političkoj situaciji, ako pripadamo kršćanskoj stvaralačkoj manjini, možemo u Bogu pronaći milost i savjet koji su potrebni kako bismo donijeli ispravnu odluku, izdržali nevolje, oprostili neprijateljima te prosvijetlili ostatak društva znakovima stvarne nade“ (str. 189).

„Razgovor o nadi“ kard. Müllera učvršćuje u vjeri, utvrđuje u ufanju, potiče na ljubav. Priča se kako su pitali nekoga velikog svetca na smrti: Kako se osjeća s obzirom na prijelaz na drugi svijet? Ponizno je odgovorio: „Vrlo sam radoznao“. Ne možemo sebi predočiti ni vječne radosti, ni kraljevstva nebeskoga, kada to nikada naše fizičko srce nije osjetilo, ni oko vidjelo, ni uho čulo što je Bog pripremio onima koji ga vole (1 Kor 2,9). A kada to dođe, onda prestaju sakramentni znakovi i nade nestaje, a mi „conversi ad Dominum“ (okrenuti prema Gospodinu) „jednoga ćemo ga dana moći gledati licem u licem“ (str. 32).

Dođi, Gospodine Isuse! (Otk 22,20).

NOVI REĐENICI: FRA IVAN PENAVIĆ I DON ILIJA PETKOVIĆ

Mostar, 29. lipnja 2016. - Oni koji su bili u bazilici sv. Petra u Vatikanu mogli su iznad glavnoga oltara, pod kojim se nalazi grob. sv. Petra, pročitati Isusove riječi: *Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam...* [Ti si Petar Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju...] ispisane ispod veličanstvene Michelangelove kupole uokrugalac. Oni koji su bili u bazilici sv. Pavla izvan Zidina grada Rima mogli su na pročelju pročitati riječi: *Praedicatori veritatis - Doctores gentium* [Propovjedniku istine - Učitelju narodâ]. Kakve su oni muke morali podnijeti da dospiju do toga jedinstvenog naslova, do bazilike. Petar je na Genezaretu, nakon bezuspješne noći u ribolovu, sutradan na Isusovu riječ bacio mrežu na drugu stranu i ulovio mnoštvo riba. On je to protumačio ne samo Isusovim čudom nego i činjenicom svoje grješnosti. „Bježi od mene, Gospodine, grješan sam ja čovjek“ (Lk 5,10). Isus ga sokoli da se ne boji, od sada će loviti ljude u Isusovu mrežu. Jednako i sv. Pavao u poslanici Timoteju kaže da je vjerodostojna riječ kako je Gospodin Isus došao na svijet spasiti grješnike, „od kojih sam prvi ja“ (1 Tim 1,15). Obojica apostolskih prvaka priznaju svoju grješnost i zato im Isus udjeljuje obilje svoga milosrđa.

Tim je riječima biskup Ratko Perić u mostarskoj katedrali na svetkovinu sv. Petra i sv. Pavla uveo u svečanu sv. Misu pod kojom je zaređio za prezbitere dosadašnje đakone fra Ivana Penavića iz Širokoga Brijega i don Iliju Petkovića iz Studenaca. U koncelebraciji bili su generalni vikar don Željko Majić, provincijal hercegovačkih franjevac fra Miljenko Šteko, i više od 60 svećenika biskupijskih i redovničkih. Među mnoštvom vjernika bili su roditelji i rodbina novoređenika. Pjevao je katedralni zbor „Marija“. Ministrirali su franjevački i dijecezanski bogoslovi. Na svršetku sv. Mise provincijal je izrazio zahvalu Bogu, čestitao ređenima, njihovim roditeljima i župama i izrazio radost zbog ove prezbiterске prinove u Crkvi u Hercegovini.

Misionar milosrđa u našoj župi

Godina milosrđa, misije, misionari, djela milosrđa - koliko smo samo puta čuli ove pojmove u zadnje vrijeme. Svećenici stalno naglašavaju važnost ove Svete godine. Dok se o odazivu ljudi prema posvećenom životu uvijek drži ona Isusova rečenica: „Žetva je velika, ali je radnika malo“. Uporno se naglašava kako milosrđe i praštanje u našem životu ne bi smjeli ostati tek lijepe riječi koje će već sutra biti zaboravljene nego ih je potrebno provoditi u djelo u našoj svakodnevici. Pitamo li se pokazujemo li svoju vjeru samo u crkvi? Ili, i onda kada izidemo kroz crkvena vrata, trebam li i onda ostati čovjek koji će svjedočiti svoju vjeru bez straha i činiti djela milosrđa. Nažalost, toliko je krštenih ljudi koji su ostali izvan Crkve; nisu ušli unutra kroz crkvena vrata. Pozivajući sve ljude da dođu Gospodinu, fra Slavko Topić, misionar milosrđa u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, predvodio je svetu misu u našoj župi i govorio o važnosti ove Svete godine.

U povodu Svete godine jubileja Božanskog milosrđa, papa Franjo imenovao je fra Slavka Topića misionarom milosrđa. Na nedjeljnim svetim misama u našoj župi Fra Slavko je govorio o grijesima, Bogu, Milosrdnom Ocu. Vjerojatno će te se složiti kako sve više izgleda kao da današnji svijet ne razumije Papinu priču o potrebi za milosrdjem unatoč tome što se o milosrđu puno govori. Ne možemo ne primijetiti kako su se ljudi odijelili jedni od drugih, kako u duhovnom smislu, tako i u materijalnom. Moćnici iskorištavaju svoje radnike, prave robovlasničko društvo, brišu srednji stalež i tako u siromaštvo dovode njihove obitelji. S druge strane, preko njihovih leđa zgrću toliko bogatstvo koje ni njihovi nasljednici neće moći potrošiti. Čemu tolika glad i žeđ za neograničenim bogatstvom koje ni iduće generacije neće stići potrošiti?! Upravo je takva bezobzirna trka dovela svijet u ovakvo žalosno stanje, a stradaju oni maleni, oni koji su najmanje krivi. Na Zapadu se godinama kao najveća vrijednost isticao materijalizam. Nažalost, već dugi niz godina i naše društvo

usvaja takve vrijednosti. Svjesno ili nesvjesno, postajemo dio mase, dio zapada. Ako sve postane zapad, gdje će sunce zalaziti? Pri tom se ne mari za potrebne, djecu, stare, bolesne, gladne, izbjeglice ... Majka Terezija je govorila ako ne možeš nahraniti stotinu ljudi, nahrani jednog čovjeka. U Mostaru ima 12 beskućnika, više nego prošle godine. Oni noće po beznađu gradskih ruševina. Zima stiže, malo tko ih primjećuje, a nalazimo se u Svetoj godini jubileja Božanskog milosrđa. Toliko je napuštene i odbačene djece koja žive u teškim uvjetima pogođena siromaštvom, toliko je tužnih ljudi, neukih, bolesnih, neodlučnih, a nalazimo se u Svetoj godini jubileja Božanskog milosrđa. Gdje smo zakazali? Svojom molitvom, savjetima, promicanjem humanitarnih akcija i financijskim doprinosom možemo promijeniti na bolje živote siročadi, starijih i nemoćnih. Možemo pretvoriti tuđe nevolje i neprilike u život dostojan čovjeka na zemlji, a za spas duše na nebu. Za promjenu, možemo skrenuti pogled od svojih potreba i usmjeriti ga prema svom bratu, sestri, roditeljima, susjedi, prijateljima - problema imaju na izvoz, pružimo im ruku i ne tražimo ništa zauzvat. Ako svijet želi biti sretno mjesto, mora razumjeti Papinu priču, poslušati glas o milosrđu, kako duhovnom, tako i fizičkom, poslušati misionare koje je papa Franjo odaslao u svijet – tu su radi nas, svjesni kako neće riješiti sve probleme ovog svijeta, ali spremni vratiti nadu svima onima kojima je nada poljuljana.

24 sata za Gospodina

Inicijativa „24 sata za Gospodina“ koja se slavila u petak i subotu prije četvrtog tjedna korizme, uvedena je u svim biskupijama. Toliko se ljudi, uključujući i mlade, vraćaju sakramentu Pomirenja; kroz to iskustvo ponovo otkrivaju put povratka Gospodinu, živeći trenutak intenzivne molitve i pronalazeći značenje u svojim životima. Papa Franjo je pozvao sve crkve da se uključe u inicijativu.

I naša župa, bila je dio ovog projekta. Vrata crkve su bila otvorena za sve vjernike u petak i subotu. Inicijativa je započela Križnim putem u petak. Presveti Oltarski Sakrament je bio izložen po cijelu noć za potrebe klanjanja kao i sveta ispovijed kao sakrament pomirenja sve do euharistijskoga slavlja u subotu navečer, kojim se zaključila molitvena inicijativa.

Nova inicijativa Svetog Oca oduševila je mnoge vjernike ove župe, iza kojeg stoji Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije. Za vrijeme bdijenja, izmjenjivale su se različite skupine vjernika – djeca, mladi, stari...

U jurnjavi obveza često gubimo kompas, teško je pronaći vrijeme za tišinu, za sebe, za Boga. Često nas puno stvari odvlači i fascinira, a ponajmanje Bog. Iz tog razloga, vrlo lako postajemo bezvoljni i ne vidimo osmijehe drugih, kao ni one gospođe na kiosku koja se svako jutro iskreno nasmije iako sve novine prelistam, a ni ti jednu ne kupim.

Tempo življenja se svakim danom sve više ubrzava i nitko u svijetu nije pošteđen. U današnje vrijeme

opterećeni riječima, bukom i rastresenošću, raste čežnja ljudi za tišinom i smirenjem. U tišini, uz svijeće i prigušena svijetla u našoj župi, pogledi nekih su bili usmjereni u zlatni prsten koji povezuje nebo i zemlju, a drugi, opet skriveni dlanovima. Ponekad bi tišinu prekinuo duboki uzdah ili blagi jecaj. Pomislim - Isuse, koliki uzdasi i jecaji su morali proći onog dana kada su probili tvoje ruke i noge na križ, kada si razapet između neba i zemlje u groznim mukama. Kakvu kalvariju si morao proći kako bi danas bio s nama, u svakoj crkvi i u svako vrijeme, svakodnevno slušajući naše uzdahe i jecaje?!

Pomislih, nismo puno napredovali u usporedbi s Izraelcima prilikom izlaska iz Egipta. Kako malo mjesta zauzima među nama! Kako malo traži od nas! Želi samo da ga primamo i uživamo, a sve drugo prepušta nama na slobodnu volju, našoj ljubavi i velikodušnosti.

Upravo u toj tišini možemo pronaći sebe, ostaviti sve druge stvari, izložiti se samo Njemu, otvoriti se i pustiti da te On na novi način dodirne. Možemo ga zamoliti za zdravlje, za uspjeh u radu, poslovima, učenju... Ispričati mu sve pojedinosti. Što te rastužilo? Tko te je povrijedio? Tko je povrijedio tvoje dostojanstvo? Tko te je prezreo? On uvijek sluša, uvijek ima vremena za nas, stoji na oltaru i strpljivo čeka baš tebe.

Razne molitve i pjesme koje su ispunile te večeri opisala bi kao trenutak u kojem čovjek raste u ljubavi i vjeri. A molitva u tišini, pred Presvetim Oltarskim Sakramentom kao najintimniji susret čovjeka i Spasitelja. 24 sata za Gospodina su zapravo 24 sata za našu dušu.

Okružnica o slavlju ženidbe u našim župama

SVEĆENICIMA, REDOVNICIMA, REDOVNICAMA I
SVEMU PUKU BOŽJEMU
U MOSTARSKO-DUVANJSKOJ I TREBINJSKO-
MRKANSKOJ BISKUPIJI

Braćo svećenici, redovnici i redovnice, dragi Božji narode!

Uvod

Isus Krist na proročki je način otkrio stvarnost ženidbe kako je Bog hoće od početka ljudskoga roda (Post 1,27; Mk 10,6 i Mt 19,4; Post 2,24; Mk 10,7-8 i Mt 19,5). Tu je zbilju ponovo uspostavio svojom smrću i uskrsnućem. Stoga se kršćanska ženidba proživljava “u Gospodinu” (1 Kor 7,39), te je određena elementima djela spasenja.

Već u Starom Zavjetu ženidbeni je savez slika saveza između Boga i izraelskoga naroda (Hoš 2; Jr 3,6-13; Ez 16 i 23; Iz 54). U Novom Zavjetu kršćanska ženidba poprima još veće dostojanstvo, jer predstavlja otajstvo jedinstva Krista i Crkve (Ef 5,21-33). Ta je sličnost dublje teološki protumačena: najviša ljubav i dar Gospodina sve do smrti, kao i vjerna i neopoziva povezanost s Crkvom, svojom zaručnicom, postaju obrazac i primjer za kršćansku ženidbu. Po toj sličnosti ostvaruje se istinsko dioništvo na savezu ljubavi između Krista i Crkve. Tako, na način realnoga simbola i sakramentnoga znaka, kršćanska ženidba konkretno predstavlja Kristovu Crkvu u svijetu, te je, nadasve u obiteljskom uređenju, s pravom prozvana “domaća Crkva” (LG 11).

Kada se radi o dvoje krštenih, ženidba kao stvarnost ustanovljena od Boga Stvoritelja, neodvojiva je od ženidbe-sakramenta. Sakramentnost ženidbe krštenih nije nešto pridodano, čega može biti ili ne biti. Ona je unutarnja njezinoj biti do to mjere da ženidba i sakramentnost ne mogu biti rastavljene.

Posljedica prethodne tvrdnje jest da za krštenike zaista ne može postojati nikakvo

ženidbeno stanje različito od onoga kakvo Krist hoće. U tom sakramentu, muškarac i žena, kršćani, daruju se i prihvaćaju kao zaručnici uzajamnom slobodnom i neopozivom privolom, te su konačno oslobođeni od “tvrdoće srca” (usp. Mt 19,8). Postaje im zaista moguće živjeti u posvemašnjoj ljubavi jer su, po sakramentu, zaista i stvarno uključeni u otajstvo zaručničke ljubavi Krista i Crkve. Stoga Crkva ne može ni na koji način prihvatiti da su krštenici, vjenčani u skladu s vlastitim dostojanstvom i načinom postojanja kao “novo stvorenje u Kristu”, povezani ičim drugim osim sakramentom ženidbe.¹

Problematika

U slavlju sakramenta ženidbe sve se više uočavaju nedopustive prakse - i od strane samih dušobrižnika i od strane zaručnika - počevši od administrativna postupka do sama sakramentna slavlja. Ova je problematika sve češća tema svećeničkih sastanaka, na dekanatskim susretima i na sjednicama Prezbiterskoga vijeća. Na ovogodišnjem Pastoralnom danu u Potocima, 31. ožujka 2016., ponovo smo se vratili ovoj temi. Izlagači su upozorili na neke učestale abususe, ali i podsjetili na nauk Crkve i pozitivne propise. Cilj je ove Okružnice - poštujući crkvene odredbe - na osnovi uočenih zloporaba, donijeti odredbe koje će važiti na području Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije i koje će obvezivati svakoga dušobrižnika, same zaručnike i cijelu vjerničku zajednicu. Jasno je da nije moguće jednim dokumentom odgovoriti na sve dosadašnje nepravilnosti ili predusresti buduće negativne i neželjene pojave koje ne samo narušavaju dostojanstvo sakramenata Euharistije i ženidbe, dostojanstvo liturgijskoga prostora u kojem se slavlje odvija, nego mogu dovesti u pitanje

¹ Vidi *Katolički nauk o sakramentu ženidbe* (1977.); Propozicije koje je “in forma specifica” potvrdila Međunarodna teološka komisija Kongregacije za nauk vjere.

valjanost same ženidbe. Stoga i ovom prigodom pozivamo svećenike u dušobrižništvu da stalno obnavljaju svoje znanje, poučavaju povjerene im vjernike, i da se drže pastoralne razboritosti. To su stupovi na kojima je, uz neprestanu otvorenost poticajima Duha Svetoga, jedino moguće ispravno shvatiti bit sakramentnoga slavlja i vršiti ga u onom duhu koji je sam Krist zaželio kada nam je sakramente darovao, uvijek svjesni da smo njegovom Milošću osposobljeni za djelatelje i primatelje; da dušobrižnik nije vlasnik nego djelatelj, a primatelj samom željom ne stječe pravo na sakrament; da nam je svima dužnost ispunjavati sve propisane uvjete koje je Crkva od samoga Gospodina ovlaštena dužna donositi i provoditi.

Odredbe

1. S obzirom na administrativni dio

Prijava zaručnika. Zaručnici su dužni namjeru sklapanja crkvene ženidbe najaviti u župni ured župe gdje planiraju sklopiti crkvenu ženidbu najmanje 6 mjeseci prije planirana datuma. Neka se ženidbe sklapaju u župi gdje jedna od stranaka koje sklapaju ženidbu ima prebivalište ili boravište ili jednomjesečno boravljenje (kan. 1115). Crkvena je praksa da to bude župa zaručnice.

Tečaj priprave. Tečaj priprave za ženidbu obvezan je za sve koji se žele crkveno vjenčati. Molimo župnike da potaknu mlade da ovaj tečaj obave pravovremeno, a ne čekaju posljednji trenutak kada se sve može pretvoriti u puko zadovoljenje forme. Ako zaručnici prije najave svoga vjenčanja nisu obavili tečaj priprave za ženidbu valja ih uputiti i na tu obvezu. Od ove obveze može ih osloboditi samo valjan razlog (npr. bolest). Tada će župnik ili drugi svećenik po njegovu ovlaštenju imati više pripremnih susreta u kojima će im, između ostaloga, protumačiti bitnosti i vlastitosti crkvene ženidbe.

Postupak za ženidbu. Nakon prijave, a najkasnije mjesec dana prije samoga sakramentnoga čina, župnik - ili župni vikar - župe u kojoj zaručnici

namjeravaju sklopiti ženidbu dužan je pokrenuti Postupak za ženidbu kojemu dodjeljuje redni broj. Taj protokolarni broj prati sve spise dotičnoga vjenčanja.

Dokumenti. Krsni i Slobodni list za stranku koja nije iz župe vjenčanja ne smiju biti stariji od 6 (šest) mjeseci. Za stranku iz župe vjenčanja nije potrebno izdavati Krsni i Slobodni list. Dovoljno je iz Matice krštenih prepisati sve potrebne podatke. Ako se radi o udovicama i udovcima, treba zatražiti Smrtni list bivšega muža ili žene. Dokumenti moraju biti izdani na originalnim obrascima, s protokolarnim brojem, biljegom, pečatom i potpisom ovlaštene osobe. Bez originalnih dokumenata ne smije se povesti Postupak za ženidbu, a pogotovo ne pristupati samomu slavlju sakramenta. Za dokumente iz drugih biskupija potrebno je od Ordinarijata zatražiti nihil opstat kao i za dokumente koji dolaze iz župnih ureda koje nezakonito drže svećenici otpušteni iz Franjevačkoga reda i suspendirani a divinis.

Oprosti. Molbu za oprost/dispenze valja uputiti na izvornom formularu ili službenim dopisom župe te priložiti dokumente u originalu. Nikada ne slati samo dokumente bez molbe ili poslati stranku na Ordinarijat da sama traži oprost. To je župnikova kompetencija i dužnost.

Zaručnički ispit i izvidi. Pri ispunjavanju Postupka za ženidbu stranke trebaju biti odvojene da bi mogle slobodno iznijeti svoje stavove i mišljenja. To treba činiti uvijek, jer je sloboda bitna za valjanost ženidbe. Ako se za vrijeme izvida otkrije da postoji zaprjeka dobi, mješovite vjere ili razlike vjere, treba zatražiti prema obrascima BK BiH oprost od ovih ženidbenih smetnji, ako za to postoji opravdan razlog. Oprost od dobi ne smije se tražiti od mjesnoga ordinarija prije nego ga je dobio matičar od sudca. Kopija sudskoga rješenje prilaže se molbi za oprost. Nakon uspješno provedena Postupka za ženidbu neka se provedu izvidi o prikladnosti u župama prebivališta ili boravišta. To se čini navještajem barem jednom napismeno

- oglasna ploča, župni list i slično, ili usmeno - u oglasima u završnom obredu sv. Mise. Rezultate navještaja – izvida župnik župe prebivališta ili boravišta jednoga od zaručnika dužan je poslati u župu vjenčanja prije samoga obreda vjenčanja. Bez rezultata navještaja ne može se pristupiti slavlju sakramenta.

Otpusnica za vjenčanje i dozvola za vjenčanje izvan župe. Ako se zaručnici žele vjenčati izvan vlastite župe, vlastiti župnik nakon što je obavio sve navedeno, daje im Otpusnicu za vjenčanje, a sve druge spise zadržava u svom uredu. Nakon vjenčanja vjenčatelj treba obavijestiti njihova vlastita župnika o vjenčanju. Inače im može u smislu kan. 1115 dati Dozvolu za vjenčanje izvan župe, a vjenčatelj će učiniti sve što smo naveli da treba učiniti vlastiti župnik da bi utvrdio da su sposobni za vjenčanje.

Administrativni dio nakon sakramentnoga slavlja. Potpisivanje mladenaca, kumova i samoga svećenika neka se ne obavlja na oltaru. U crkvi se može na prikladno mjesto staviti stol za potpisivanje. No, najbolje je da se i ovaj administrativni dio obavi u župnom uredu. Odmah nakon slavlja treba upisati vjenčanje u Maticu vjenčanih te poslati Obavijest o vjenčanju u župu krštenja mladenaca (kan. 1121 i 1122). Župnik župe krštenja dužan je odmah po primitku Obavijesti o vjenčanju upisati njihovo vjenčanje u Maticu krštenih i o tomu predviđenim obrascem obavijestiti župnika župe vjenčanja. Sve ženidbene spise prikupiti u obrazac Postupak za ženidbu i arhivirati u zasebnu fasciklu: Ženidbeni spisi.

2. S obzirom na sakramentno slavlje

Slavitelj. Mjesni ordinarij i župnik, osim ako su presudom ili odlukom izopćeni ili udareni zabranom bogoslužja ili obustavom od službe ili takvima proglašeni, snagom službe valjano prisustvuju ženidbama, u granicama svoga područja, ne samo podložnika nego i onih koji nisu podložnici, samo ako je barem jedan od njih latinskoga obreda (kan. 1109). Oni, dokle god valjano vrše službu, mogu ovlast za prisustvovanje ženidbama, također opću, u granicama svoga područja povjeriti svećenicima i đakonima (kan.

1111 - § 1); ako se radi o pojedinačnom ovlaštenju, treba se dati za određenu ženidbu; a ako se radi o općem ovlaštenju, treba se dati napisмено (§ 2).

Vjenčanje i sv. Misa. Obrednik vjenčanja predviđa slavlje ženidbe s Misom ili bez Mise. Pastoralnoj razboritosti župnika prepušta se procjena kada će pristupiti kojemu načinu. Svakako, ako ženidbu sklapa katolička i nekatolička krštena osoba, onda se, ako mjesni ordinarij drugačije ne odredi, mora primijeniti

obred vjenčanja bez sv. Mise. Vjenčanje zaručnika koji prije sakramenta crkvene ženidbe zajedno žive u civilno zakonitoj ili vanbračnoj zajednici neka se slavi bez sv. Mise.

Mjesto slavlja. Mjesto slavlja sakramenta crkvene ženidbe jest župna crkva, osim ako iz opravdanih razloga biskup ili mjesni župnik drugačije ne odrede (kan. 1118 - § 1.).

Sveta ispovijed. Valja potaknuti mladence i kumove da pristupe sakramentu sv. ispovijedi.

Vrijeme slavlja. Nije prikladno, a Bogu hvala ni uobičajeno, da se vjenčanje obavlja u vrijeme došašća, korizme ili na druge pokorničke

dane. Ako li se vjenčanje obavlja u ovo vrijeme, onda će župnik podsjetiti mladence da poštuju osobit značaj ovih liturgijskih vremena (Red vjenčanja, 11), da se uzdrže od vanjskoga slavlja.

Dostojanstvo obreda i mjesta. Slavitelju, mladencima i svim suslaviteljima nalaže se da poštuju dostojanstvo obreda i mjesto slavlja. Stoga će se uvijek voditi računa:

- da se u crkvu ne unosi ništa što ne priliči dostojanstvu mjesta i svetih obreda: zastave, alkohol, glazbala i slično;

- da kićenje crkve bude izraz ljubavi i zahvalnosti Onomu od koga blagoslov traže, a ne izraz materijalne moći i prestiža. Obrednik upozorava da se „kod vjenčanja ne poklanja nikakva posebna pažnja privatnim osobama i njihovu staležu, ni u obredima ni u vanjskom raskošju“ (br. 10).

- da odijelo bude izraz unutarnjega duhovnog raspoloženja, a ne tjelesnoga pokazivanja i zavođenja;

- da prije, za vrijeme i nakon slavlja u crkvi vlada molitveno ozračje, a ne da se pretvori u prostor glasna, a često i neukusna razgovora i dobacivanja;

- da pjevanje bude sukladno liturgijskim propisima;

- da kamermani i fotografi poštuju dostojanstvo obreda i mjesta; da ne ulaze u prostor oltarišta, ne okreću leđa oltaru i Presvetomu, da svjetlosno i zvučno ne ometaju slavlje;

- da se u samoj crkvi ne obavljaju čestitanja u kojima se zaboravi svetost mjesta;

- da se izbjegavaju, a u crkvi i pred samom crkvom zabrane, svi običaji koji u sebi nose poganske ili svjetovne elemente: posipanje rižom, cvijećem, papirićima, laticama i tomu slično;

- da u prostoru oko crkve, crkvenom dvorištu i parkingu vlada mir kako se ne bi ometalo slavlje u samoj crkvi.

Način slavlja. Kod vjenčanja bez sv. Mise preporučuje se obred bez ophoda, tj. da se započne Službom Riječi.

- Ako je vjenčanje sa sv. Misom, a vremenski uvjeti i prostor to dopuštaju, neka se u crkvu uđe u svečanu ophodu na glavna vrata. Najprije idu poslužnici, zatim svećenik, a potom mladenci koje prate kumovi i, bilo bi hvale vrijedno, barem roditelji (RV, 40).

- Liturgijska čitanja, ako to Liturgija dana dopušta, mogu se dogovoriti s mladencima. Neka se uvijek izaberu čitanja koja poglavitije izražavaju važnost i dostojanstvo ženidbe u otajstvu spasenja.

- Privola se izgovara prema Redu vjenčanja, a nikako improviziranim vlastitim riječima.

- Prisega na križ u našim je biskupijama obvezatna.

- Pričest samo pod prilikom Kruha;

Ove odredbe stupaju na snagu danom donošenja i vrijede do novih crkvenih odluka.

Bilo sve na veću slavu Božju!

+ *Ratko Perić, biskup*

Proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca

Župa Presvetoga Trojstva Blagaj - Buna kao i svake godine proslavila je spomendan bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika. Samom spomendanu našega blaženika prethodila je trodnevnica. Prvi dan trodnevnice sveto misno slavlje predslavio je don Ivan Bijakšić, župni vikar s Gradine. Svetu Misu uzveličao je njihov župni mješoviti zbor.

Drugi dan trodnevnice imao je don Damjan Raguž, župnik župe Rotimlja, a pjesmom popratio njegov župni mješoviti zbor *Paulus* pod ravnanjem don Ivana Perića. Za našu župu ta je večer bila još radosnija jer su se predstavili ovogodišnji prvopričesnici, njih 35. Oni su se skladno predstavili i sve nas razveselili. Nakon predstavljanja prvopričesnika don Damjan je uputio poticajne riječi o blaženom Alojziju.

Treću dan trodnevnice misno slavlje je predslavio don Ivo Šutalo, nekadašnji župnik ove župe a danas župnik u svetištu Srca Isusova u Studencima. Svojim lijepim glasovima svetu Misu je skladnim pjevanjem uzveličao mješoviti zbor *Vrelo Života* iz Studenaca. Prije nego nam je don Ivo progovorio poticajne misli o našem bl. Alojziju naši su se ovogodišnji krizmanici njih 45 predstavili svima nama.

U vremenu u kojem živimo čovjek sve više gubi osjećaj za svetost. Na svetost se gleda kao na nešto što je miljama daleko od naše svakodnevice, kao nešto što jednostavno više nije moderno. Upravo zbog toga Crkva stalno naglašava i opominje kršćane da trebaju težiti za svetošću, ističući Kristov poziv na svetost: "Ta pisano je: Budite sveti jer sam ja svet" (1 Pt 1, 16). Jedan takva osoba, koju nam Crkva stavlja kao uzor i koje se prisjećamo

svakog 10. veljače, jest blaženi Alojzije Stepinac zaštitnik našega Pastoralnog centra. Prošlo je 18 godina otkako ga je u Mariji Bistrici, blaženim proglasio sveti papa Ivan Pavao II. Upravo je ovaj papa dao i prvo službeno Crkveno odobrenje za pobožnost Božanskom milosrđu koja se slavi

prvu nedjelju poslije Uskrsa. A sadašnji papa Franjo proglasio je 11. travnja Izvanrednu svetu godinu milosrđa. Evo kako je milosrdni Isus povezao ove pape, Stepinca i nas i našu župnu zajednicu.

Kako bismo se približili našem uzoru i zagovorniku bl. Stepincu i pripremili se za korizmu organizirali smo duhovnu trodnevnicu u župi koja je započela u nedjelju 7. veljače 2016.

Na sam blagdan ovoga velikoga navjesticitelja vjere Kristove i ljubitelja svoga bližnjega liturgijski slavili smo i Čistu srijedu ili Pepelnicu. Misno slavlje na Buni započelo je pobožnošću svete krunice u 17,30 sati. Uz župnika don Nikolu i kapelana don Damira na misnom slavlju sudjelovali su don Luka Pavlović, don Rajko Marković, don Damjan Raguž, don Ivan Kordić, a ispovijedao je don Željko Majić. Svetu Misu je predvodio i propovijedao don Ivica Boras župnik župe sv. Mateja na Rudniku u Mostaru.

Na početku je sve prisutne pozdravio župnik don Nikola pohvalivši ministrante koji su uresili prezbiterij u velikom broju. Spomenuo je kako je na ovaj dan u župi Krašić preminuo kardinal Alojzije Stepinac, koja je također posvećena Presvetom Trojstvu kao i ova naša župa, pa ćemo u molitvi biti ujedinjeni s ovom župom i rodnim mjestom našega blaženika.

Misno su slavlje svojim pjevanjem uljepšali pjevači župnoga zbora, a prvopričesnici su uresili prve klupe u crkvi pobožno slušajući i odgovarajući. Njihove su fotografije također dobile posebno mjesto, ispred ambona, s kojeg se naviješta Riječ upućena svim okupljenim vjernicima. Tako oni trebaju učiti čitati, širiti i živjeti Božju Riječ. Fotografije su stavljene na vrata koja su otvorena a između njih je slika Milosrdnoga Isusa koji ih čeka raširenih ruku da u ovoj Godini milosrđa preko Vrata milosrđa dođu do njega.

Prije don Ivičine propovijedi bio je obred pepeljanja okupljenih vjernika.

Don Ivica je u propovijedi naglasio veličinu blaženoga Stepinca koji je svoj život posvetio Bogu, Crkvi i svome bližnjemu. Osim što je svjedočio vjeru i odanost Svetoj Stolicu, hrvatskom narodu kardinal se zauzimao za socijalni nauk Crkve, za dostojanstven život, rad i egzistenciju svakog čovjeka.

Molimo našega zagovornika blaženoga Stepinca da u ovoj Godini milosrđa bude s nama na putu vjere i da nas učvrsti u vjeri da ustrajno idemo onim putem kojim je i on išao.

Vazmeno trodnevlje

Trnovito šipražje je opasno. Ruže su tako lijepe i mirisne, a zašiljeni oštri vrhovi su opasni za ljudsku kožu. Isplesti trnovu krunu i staviti je na ljudsku glavu - kakav strašan prizor, kakav besmisao! To bi značilo mučenje čovjeka i izrugivanje kraljevskog dostojanstva. I tako kraj oltara, stoji kruna od trnova grmlja stavljena na Isusovu glavu upravo kako bi ga mučila i kako bi izrugala njegovo kraljevsko dostojanstvo.

Apostoli zbunjeni Isusovim riječima otvaraju se Učitelju i događa se promjena. Sa službom Posljednje večere ušli smo u vazmeno trodnevlje. Na Veliki četvrtak

pridjevamo se Isusovog uspostavljanja svete euharistije i svećenstva, te pranja nogu dvanaestorici apostola. I u našoj župi, svećenici su na simboličan način dvanaestorici ministranata - krizmanika prali noge. Time nam Isus govori kako trebamo ljubiti jedne druge. Pitamo li

se, je li premo noge svojim bližnjima? Vidimo li nevolje kroz koje prolazi naša obitelj, rodbina, prijatelji? Kako im možemo pomoći? Ovaj čin Pape Franje s pranjem nogu migrantima na Veliki četvrtak, podsjetio je mnoge na susret s migrantima. Bez obzira na teorije zavjere, vidjela su se djeca koja ne mogu biti djeca, djeca koja nemaju doma, gube se u vrtlogu mase koja teže stići do neke „obećane“ zemlje. Često nije bilo dovoljno hrane za sve koji su se našli na nekoj od migrantskih ruta, ali bi se na licima volontera osjetila velika zahvalnost uputivši im riječi ohrabrenja, blagi pogled i iskreni osmijeh. Tadase shvati da to uvijek možemo ponuditi i ugrijati srca najtužnijih lica, bez obzira što imamo u džepovima. Često naši bližnji trebaju smiješak, osjećaj pripadnosti, pažljivo slušanje... Isus nam je dao primjer kako bi i mi činili ono što je On činio apostolima. Koliko ga zaista slijedimo? Kakva nas sila spriječava u tome? Što nas muči u životu, što želimo sakriti od Njega? Zašto smo postali ravnodušni za smijeh i suze naših bližnjih, ali i samih sebe?

Tog dana i Oltar je ostao bez križa, svijećnjaka, cvijeća, oltarnika, i zvona su utihnula. Sve je u znaku ogoljenosti. Tog dana, okrutno je s Isusa svučena odjeća. Ovom simbolikom se želi prikazati povučenost, tišina i tuga za umrlim Učiteljem. Svećenik na Veliki Petak reče „Evo drvo križa, na kom’ je Spas svijeta visio!“. Na to narod odgovara: „Dođite, poklonimo se!“ te postepeno otkriva raspelo. Kakva slika za ljubav? Ljubav koja gori, ljubav neuništiva. I tako vjernici, na Veliki Petak, kleknuše i poljubiše Isusa okrunjenatrnovom krunom. Upravo u njemu moramo prepoznati neizgorivu ljubav,

plamen u kojemu se objavljuje Otac, Sin i Duh Sveti.

Na Veliku subotu u našoj župi je bilo vazmeno bdjenje koje je započelo paljenjem i blagoslovom „ognja bdijenja“, tj. vatrom koja se naložila u blizini crkve te pripremom uskrsne svijeće. Izabrani narod Starog zavjeta u toj

noći je slavio svoj izlazak iz egipatskog ropstva, a mi kršćani slavimo Isusov izlazak iz tame u novi život, slavimo uskrsnuće. Cijeli dan i cijelu noć u crkvi kod svečano ukrašenog Isusovog groba, vjernici su dolazili u molitvi i slavili novi život. Tog uskrsnog jutra, kada su žene pošle na Isusov grob, anđeli su im rekli: „Što tražite Živoga među mrtvima?“ (Lk 24, 5). Koliko puta u današnjem društvu imamo potrebu čuti te povijesne riječi: „Što tražite Živoga među mrtvima?“. Koliko puta smo zalutali u ovom svijetu i tražili Živoga među mrtvim i ispraznim stvarima. Bili smo u tami i beznađu, lutali prostranstvima pohlepe, zavisti, ogorčenosti, laži i tražili smisao i život. Gdje usmjeriti svoj pogled? Prema ratovima, strahovima, ugledu, karijeri, novcu, propalim brakovima? U vrtlogu postmoderne, kako nazvaše današnjicu, ljudi gladuju za ljubavlju, zaboravljaju se smijati, čuju se pozivi za pomoć, čuje se vapaj: Tko može pomoći? A riječi jasno odzvanjaju „Nemojmo tražiti Živoga među mrtvima“. Sretan Uskrs, svim ljudima ovog svijeta!

Proslava Presvetoga Trojstva

U ime Oca, Sina i Duha Svetoga - tim tragom ruke našim tijelom ispovijedamo svoju vjeru, i to vjeru u Presveto Trojstvo, vjeru u Trojedinoga Boga. To je najkraća, ali i najmoćnija molitva. Znakom križa ulazimo u tajnu Presvetog Trojstva. Od jednostavne molitve, mi dolazimo do najsloženije teološke teme, najdublje misterija. "U početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja bijaše pusta i prazna; tama se prostirala nad bezdanom i Duh Božji lebdio je nad vodama. I reče Bog: 'Neka bude svjetlost! I bi svjetlost' (Post 1,1-4). Već na samom početku, Sveto pismo nam govori o Trojedinom Bogu. Ponekad je teško shvatiti da je jedan Bog, a tri božanske osobe – Otac, Sin i Duh Sveti. Tu istinu objavio nam je Isus. Dolaskom Isusa Krista na zemlju dovršava se Njegovo spasiteljsko djelo na zemlji i odlazi u nebo. Time nam od Oca šalje Duha Svetoga, Duha tješitelja i istine sve do današnjega dana.

Upravo Duh Sveti želi učiniti nešto novo u našem životu. Mi danas nastavljamo ono što se događalo onda, o čemu izvješćuju Djela apostolska. Koliko smo otvoreni Božjoj riječi, to je Duh Sveti očitiji u našem životu. Kada bi provodili vrijeme svaki dan moleći u duhu, otkrili bi da nas zemaljska robovanja više ne mogu ograničavati. U Njemu spoznajemo trojedinoga Boga. O ovoj središnjoj tajni kršćanske vjere mogli smo čuti dosta toga kroz trodnevnicu Presvetomu Trojstvu kao i na samu svetkovinu Presvetoga Trojstva u našoj župi. Presveto Trojstvo je ujedno i titular naše

župe te se na ovaj dan već godinama slave svete Mise u staroj župnoj crkvi u Blagaju.

"Blagajska ljepotica" već odavno ne budi svoj puk jutarnjom zvonjavom, ne okuplja ih svakodnevno oko svoga oltara. Vjenčanja, krštenja iz te crkve mogu se vidjeti još samo na crno-bijelim fotografijama. Tek ponetko se odluči sakramente proslaviti u njoj.

Iako je nekad tamo sve utihnulo, i narod otišao iz svojih domova, na taj dan, crkva postaje poput bazilike i uvijek je puna, pretijesna je primiti sve vjernike koji su se došli pomoliti svome Bogu. I svake godine, ponovno potvrđuje čežnju ljudi za zajedništvom i pripadanjem. Često smo pojedinačno lomljivi, ali smo kao zajednica jaki.

Upravo je i propovijed don Josipa Čule, župnog vikara u mostarskoj katedrali, koji je predvodio sv. Misu u Blagaju, bila u znaku zajedništva.

Već tradicionalno, crkvom su se čuli poznati glasovi, zbora Teološko-katehetskoga instituta u Mostaru predvođeni prof. don Nikom Luburićem koji su uljepšali slavlje.

Ova blagajska crkva svjedoči udarcima i trpljenjima protekloga vremena, ali i nakon mnogo godina stoji uspravno. Nadvladala je bune i ratove te nadvladava sofisticirane metode umotane u ambalažu „progresivnog“. U njezinim zidinama urezana je povijest i sjećanje.

Prva sveta Pričest u župi

Bijele haljine, sklopljene ruke u molitvi, čista i radosna srca krasili su 35 malenih koji su u svoj život pridodali još jedan sakrament, sakrament svete Pričesti na nedjelju Božanskoga milosrđa, i to u Svetoj godini.

Ovaj datum 3. travnja 2016. je povijesni dan, ne samo našim prvopričesnicima i našim župljanima, nego i svim kršćanima. Ovu godinu je Sveti Otac proglasio godinom Božanskog milosrđa jer želi da promatramo Božansko Milosrđe, koje nadilazi sva ljudska ograničenja i sjaji nad tamom grijeha, kako bismo postali pouzdani i učinkovitiji svjedoci.

Upravo su na tu nedjelju u našoj župi u svečanoj procesiji u 11 sati, prvopričesnici otvorili vrata svoga srca i prvi put primili Isusa u sakramentu svete Pričesti.

Od rođenja, prve suze, osmijeha pa do krštenja... Kasnije prvim zubićima te nestabilnim koracima koji najčešće završe padovima i uplakanim licima u naručju majke, pa dalje tijekom našega života, na poseban način se pripremamo za svete Sakramente i primamo živoga Isusa u naš život.

Usprkos dječjim padovima, lako se dignemo, te nestabilni i krhki koraci s vremenom ojačaju, baš kao i naša vjera. Nekad sagrađena na čvrstoj stijeni, a nekad na pijesku gdje je razne kušnje što nam život vješto sprema sruše i pretvore u prah.

Svojim recitacijama na samom početku, naši prvopričesnici su nam pokazali kako je za njih ovo velik i poseban dan, te su nas ponovno podsjetili kako je uz predan rad, trud te uz Božju pomoć sve ostvarivo. Tijekom cijele godine kroz crkveni i školski vjeronauk, te odlaske na svete mise, temeljito su se pripremali za prvu svetu Pričest. Također, u svojim domovima uz pomoć najmilijih učili su o svojoj vjeri. Od molitve Anđele čuvaru, koje vjerojatno svako dijete zna te je pred spavanje s pouzdanjem moli, djeca su sazrijevala i tako se i njihov maleni molitvenik popunjavao.

Danas su s tim molitvenikom u srcu, obučeni u bijele haljine kao znak čistoće, poniznosti i radosti krasili oltar crkve. Baš kao i njihove fotografije koje su predstavljale 14 djela milosrđa, simbolično uokvirene u vrata milosrđa koja šalje poruku da prvopričesnici ali svi mi uzdignemo svoj pogled prema Bogu, milosrdnom Ocu i prema braći potrebnoj milosrđa. Upravo je i propovijed bila u znaku toga.

Isus nam u svojim prisposodobama govori „što god učiniste jednom od moje najmanje braće, meni učiniste“. Djeca su odraz nas samih.

Kako će naše naše dijete sutra pomoći starijoj gospođi ponijeti vrećice iz trgovine, dati toplu dekiću čovjeku kojem je dom nebesko prostranstvo ili ga primiti u svoj kućute kako psovača opomenuti ako mi stariji ne činimo djela milosrđa. Pouka je sasvim jasna.

Nakon propovjedi prvopričesnici su obnovili svoja krsna obećanja te uz prigodnu recitaciju prinosili darove na oltar. Svečano slavlje uveličao je i naš dječiji zbor. Svetu misu predvodili su naši svećenici don Nikola Menalo i don Damir Pažin.

Na kraju sv. Mise, prvopričesnici su se fotografirali sa svojim župnikom i kapelanom te su dobili prigodne darove kao podsjetnik na dan kada su primili Tijelo Kristovo, hranu spasenja i otkupljenja; te svom životu dali novi sakrament - prvu svetu Pričest!

Mateo Trlin

Krizma u župi

MLADI, ŽIVOT IZ DUHA, A NE IZ TIJELA!

Prva pouskrsna krizma na Vazmenu subotu, 2. travnja 2016., na Buni, raskrižju triju putova: Čapljine - Mostara - Stoca, stjecištu triju rijeka: Bune - Bunice - Neretve i sjedištu župe Blagaj-Buna posvećene Osobama Presvetoga Trojstva Ocu-Sinu-Duhu Svetomu. Četrdeset i pet pripravnika, od kojih 25 krizmanika i 20 krizmanica, u crvenim haljinama u procesiji ulaze u župnu crkvu i zauzimaju prve klupe. Za njima su u crkvi kumovi i kume, roditelji i ostali misari koji su ispunili crkvenu dvoranu i kor, a ostalo ih je i pred crkvenim vratima. Na primanje sakramenta sv. potvrde dolaze svi kandidati iz župe, i to osmoga razreda, iako ima još uvijek dijelova župe koje najamnički „pastorizira“ otpušteni franjevac iz Čapljine i suspendiran od svake crkvene službe.

Vjeronaučno su znanje s Ordinarijata provjeravali, prije dva tjedna, don Željko, generalni vikar, i don Marin, tajnik. I našli kandidate dostatno poučenima.

Prošle 2015. godine, prema župnikovu pisanu izvješću,

bilo je u župi vjernika: 2592; vjenčanja: 12; pokopanih: 25; krštenja 26; prvopričesnika: 32; krizmanih: 38. Župa je u blagu plusu i u živu impulsu pod pastoralnoj skrbi župnika don Nikole Menala i kapelana mu don Damira Pažina. Župnik kao crkveni pravnik radi i na Biskupskom ordinarijatu kao sudski vikar rješavajući ponajviše ženidbene pravne parnice.

Najprije don Nikolin pozdrav biskupu Ratku Periću i predstavljanje krizmanika s posebnim upozorenjem samim kandidatima da ostanu povezani i suradnički raspoloženi sa sedmerostrukim darom Duha Božjega kojega danas u sakramentu primaju.

Pozdravna krizmanikova riječ biskupu, darivanje svježih buketa cvijeća iz ruke krizmanice, dva misna čitanja, jedno iz starozavjetnoga Ezekiela, drugo od ovoga subotnog dana iz Djela apostolskih (4,13-21) povjerena su ostalim krizmanicima, kao i molitve vjernika s ambona. Evanđelje po sv. Marku (16,9-15) navješćuje

don Đuro Bender s Gradine. A pričešćuju petorica misnika. U župnom dvoru našlo se još više svećenika koji su došli čestitati župniku, župi i župljanima, napose slavljenicima sv. krizme.

Homilija. Biskup je pozvao krizmanike i ostale slušatelje da posvete dužnu pozornost na riječi, a propovijed je razdjelio, potaknut događajem opisanim u Djelima apostolskim, na tri dijela:

Prvo, fenomen ljudske krvi. Znaš li ti, krizmanice, što je to krv? I odakle u njoj hemoglobin, ili bilirubin, fibrinogen, kalij ili kalcij? Kako eritrociti ili crvena krvna zrnca arterijama nose kisik i hranjive sastojke u sve pore ljudskoga tijela a preuzimaju i venama vraćaju ugljični dioksid i razne otpade da izađu iz tijela? Nose otrov a ne otroju se? Sve ista krv? Jesi li čula da ti sama imaš krvnih sudova: arterija, vena i kapilara oko 100 tisuća kilometara duljine? Znaš li ti, krizmanice, koliko treba najmanje isteći krvi da čovjeka nestane? Jesi li čuo može li se krv medicinski proizvesti da zamijeni ovu prirodnu? I je li je itko smislio i izradio u laboratoriju? Ako jest, koji je to znanstvenik? Zašto će u onoga maloga skupina krvi A, u onoga AB, u onoga 0, u onoga B? Zašto u majke može biti druga skupina krvi od krvi njezina djeteta? Niti ti to znaš, ne zna ti ni mama, ni čača, ni ona laborantica, ni njezin šef hematolog – stručnjak za krv, ni onaj u New Yorku. Nego ako nemaju krvi u bolnici za kakvu hitnu operaciju, vapiju na sve strane da se jave dragovoljci da daruju krv. Ne da prodaju, nego da daruju. Krv se ne smije ni kupovati ni prodavati. Kao ni ljudski život. Ako nema te određene krvi, čovjek umire! Izlazi dah, duh, duša iz njega, a ostane samo tijelo. Tijelo s četiri-pet litara krvi, ali ne teče. Nema duha da pokrene srce, a u srcu ne radi pumpa da pokrene krv. I tako tijelo u grob, a duša na Božji sud!

Drugo, hrom od rođenja. Djela apostolska opisuju kako su ljudi svakoga dana donosili jednoga svoga susjeda hroma od rođenja na hramska vrata u Jeruzalemu da prosjači. Apostoli Petar i Ivan, nakon Isusova uzašašća na nebo, došli u Hram moliti se Bogu. I upravo da zakorače u Hram, a toga hromoga postaviše pred vrata. Obje mu noge ispod koljena usahle. Uopće ih ne osjeća. Ne teče krv kroz njih od njegova rođenja, možda više od 30 godina! Krv dospije do koljena i vrati se. A noge ispod koljena mrtve, bez krvi, kost i koža. „Daj mi, Bog ti dao!“ „Daj mi, šekel, Bog ti se smilovao!“ – počeo hromi molećivo moljakati. Petar se zaustavi, pogleda ga prodornim okom i reče mu: Prijatelju, nemam ti ni srebra ni zlata, ali što imam - to ti dajem: „u Ime Isusa

Krista Nazarećanina hodaj“. I hromomu pred Hramom u tom hipu mlazom proteče krv kroz noge. I on se uspravi naočigled svima. Skoči na noge lagane, počeo se uskakivati na nogama ne vjerujući samomu sebi. Pođe za apostolima u Hram „poskakujući i hvaleći Boga“! Na to glavari narodni i starješine svećeničke uhvate Petra i Ivana i dovedu ih na sud da im zaprijetu i zabrane da ne smiju više spominjati Imena Isusova. Židovi pokazaše prijezir, mržnju i prijetnju nazivajući apostole svakakvim imenima, a osobito vrijeđajući ih kao „nepismene i neuke“ (Dj 4,13). Nepismeni, jer ne znaju beknuti što se tiče Svetoga Pisma; a neuuki, jer ne znaju nijednoga njihova kanonskog paragrafa. Apostoli kažu da nisu, doduše, pismeni kao farizeji - Petar nam je ostavio dvije divne Poslanice, a Ivan čak pet svojih pisanih djela! - ali oni znaju Isusa Krista, i to onoga Raspetoga i onoga Uskrsloga! Imaju od njega moć i vlast da izgone đavle i liječe svaku vrstu bolesti. Ustobočiše se apostoli, neustrašivi kao Hram jeruzalemski: Sudite nas i zatvorite, ali mi se želimo Bogu pokoravati i Boga slušati! Ako treba ginuti, ginemo za Boga! Za Isusa Krista!

Treće, krizmanice i krizmanico, vidiš li ti te apostolske hrabrosti, neustrašivosti, strahopoštovanja pred Bogom? To je jedan od sedam darova Duha Svetoga. Taj dar i vi danas primajte! I vi možete biti neustrašivi kao apostoli! Da se bojite samo Boga i nikoga drugoga do Boga. Krštenje. Mi se u životu jednom sakramentno krstimo. Taj obred krštenja traje možda pola sata. Ali kršćani smo s pravima i obvezama svega svoga života! Vjenčanje. Kršćani se sakramentno vjenčavaju. Taj obred traje možda pola sata. Ali cio život treba živjeti iz obveza preuzetih na vjenčanju u istoj kući, u istoj obitelji, pod istim krovom.

Krizmanje. Vi se danas, jednom zauvijek, krzimate u životu. Ovaj obred sv. krizme pod ovom sv. Misom ne traje ni pola sata. Ali vi primajte sedam darova koje razvijate svega živoga svoga. Vi ste pozvani da surađujete s Duhom Svetim! Ako si se danas krizmao, a sutra uletio u čačino auto, ukravši mu ključeve, i upružio prema Mostaru, ti si izgubio pamet a uskoro ćeš i život. Ne će ti Duh Sveti pokazati ni mudrosti ni razboritosti, ni znanja ni savjeta. Ti si naumio živjeti izvan Duha Božjega! Ako je tako, onda ti ni ovaj današnji čin ništa ne vrijedi i ništa ne koristi. Bog ti je dao pamet da s pomoću te pameti s Duhom surađuješ.

Tko se Boga boji i drži njegove zapovjedi – taj je potpun čovjek. I pravi vjernik!

Blagoslov zvonika i proslava svetkovine Presvetoga Tijela i Krvi Kristove

Na svetkovinu Tijela i Krvi Kristove, 26. svibnja, veliko slavlje zbilo se u župnoj crkvi na Buni. Ovu je župu posjetio njezin mjesni biskup mons. Ratko Perić kako bi predvodio misno slavlje, tijelovsku procesiju nakon svete Mise te blagoslovio novoizrađeni zvonik. U 18 sati započeo je ophod iz Pastoralnoga centra prema ulazu u crkvu. U koncelebraciji s biskupom Ratkom bili su župnik don Nikola Menalo, generalni vikar i bivši župnik ove župe don Željko Majić, biskupov tajnik don Marin Skender, pološki župnik don Jakov Renić, cimski i ilički župnik don Ivan Perić, rotimski župnik don Damjan Raguž i don Augustin Radović, župnik župe Karmelske Gospe - Bagalović. Župni kapelan don Damir Pažin predvodio je pjevanje župnoga zbora mladih na koru.

U uvodnom pozdravu župnik don Nikola istaknuo je da ovaj zvonik svojim postojanjem poziva ljude da uzdignu svoje oči uvis, u prenesenom smislu pozivat će nas da svoje srce usmjerimo Bogu, jer zvonik je znak prisutnosti Crkve u ovom svijetu, a ona je znak prisutnosti Božje. I drugo, on će svojim raspjevanim melodijama narod Božji pozivati na molitvu i prigodom radosnih i tužnih događaja. Zvonik je simbol nas samih, žive Crkve Kristove koja treba pozivati ljude da je Bog među nama.

Nakon župnikova pozdrava i Biskupova uvoda svećenici i ministranti u procesiji su koračali do zvonika kojega je zatim biskup uz prigodnu molitvu blagoslovio. Uza pjesmu zbora nastavljeno je euharistijsko slavlje. Nakon popričesne molitve biskup je zaogrnut velom uzeo pokaznicu s Presvetim te su na bočna vrata najprije izišla dječica koja su posipala latice ruža i tako pravila cvjetni put do sva četiri vanjska oltara. Mladi su od cvijeća napravili euharistijske i nacionalne simbole na stazama i trgu ispred crkve.

Nakon procesije uslijedio je Biskupov svečani blagoslov a druženje je nastavljeno u oratoriju pokraj crkve

gdje je na pozornici u oazi mira i molitve uz rijeku Bunu pokraj nekadašnjeg bnskoga kola, simbola života i samoga mjesta Bune započelo zborovanje. Nastupalo je 15 zborova iz okolnih župa, vokalno-instrumentalni sastavi i klape, a koncert je započeo dječjim župnim zborom Put ljubavi.

Izgradnja zvonika započela je 2005. godine kada je započela i gradnja crkve, a započeo ju je tadašnji župnik Blagaja i Bune don Željko Majić. Visina toga prvog zvonika s vrhom križa bila je 36 m. Tijekom uređenja zvonika revidirana je kupola i postavljen drugi, masivniji, križ. Sadašnja visina zvonika s križem iznosi 38 metara. Radnici su ga izradili kako su najbolje znali, a boje su se uklopile u postojeće boje crkve. Brisoleji su lijepo ugrađeni sa zaštitom od ptica, rasvjeta je okupala toranj tako da noću izgleda poput svijeće koja simbolizira Krista. Radovi na zvoniku započeli su 22. veljače, a završeni 23. svibnja

2016. Zvonik je za ovu prigodu urešen papinskom i hrvatskom zastavom.

Ovaj događaj blagoslova zvonika u Gospinu mjesecu ostat će zabilježen u župnoj kronici kao značajan dan za ovu župu, a župljane će svakoga dana zvono podsjećati da prestanu s radovima podignu pogled prema nebu te zavape s usana molitvu i pozdrav našoj Majci.

Dan bolesnika u župi - 11. veljače 2016.

Na jednom od sastanaka HKM-ovaca, župnik nas je pozvao na razmišljanje o djelima milosrđa, kako duhovnim tako i tjelesnim, te nas mlade kao udove Crkve potaknuo da kroz njih djelujemo, napose u ovoj godini Božanskog milosrđa.

Kroz zanimljive križaljke prisjetili smo se kojih to četrnaest djela milosrđa, pravi vjernik treba znati i činiti. Nakon toga, kako to uvijek i biva, mladi su iznosili svoje prijedloge, svoje ideje o tome kako oni žele djelovati,

i ono najbitnije toplu ljudsku riječ i ljubav za bližnjega. U tom tjednu kad smo već ušli u korizmu i proslavili blagdan blaženoga Alojzija Stepinca, bilo je divno što smo mi mladi imali tu priliku, iskazati svoje odricanje na način svojstven Stepincu te tako biti pobožni i bliži Bogu.

Sveta Misa bila je u 18 sati, predvodio ju je don Nikola, a ozračje koje je vladalo crkvom među toliko njih poniznih pred Kristom, bilo je neopisivo. Unatoč svojoj

bolesti, držali su se tako pobožno, pognutih glava pred svojim Stvoriteljem. Don Nikola i don Damir su pod svetom Misom udijelili i sakrament bolesničkoga pomazanja, svima onima koji su se osjećali potrebiti. Nakon blagoslova, nekoliko njih se svratilo u župnu kuću. Nekoliko članica HKM-a i uz pomoć dvije domaćice iz župe, počastilo

kako se oni žele ispuniti i ostvariti preko djela milosrđa. Mladi su bili puni želje i motivacije za svako djelo.

Bližio se svjetski dan bolesnih, te smo tako odlučili da na taj dan, 11. veljače ostvarimo djelo "Bolesna pohoditi". Dogovorili smo se da će se slaviti sveta Misa na kojoj će sudjelovati i svi oni župljani koji su zbog neke vrste bolesti spriječeni nedjeljnom misom slaviti Boga. Poslije svete Mise, dogovoreno je pozvati sve naše bolesne i stare u župnu kuću, kako bi im mladi poslužili topao čaj, kavu

ih je te su s njima nastavili ugodno druženje.

Neka bolesni, i svi koji trpe, u vjeri pronađu sigurno sidro jer tko u bolesti zaziva Gospodina siguran je da ga Njegova ljubav nikada ne napušta.

Pomozimo našim bolesnim i starima ne samo na ovaj dan, nego kroza svaki dan njihovog trpljenja kako ne bi zapali u očaj, nego pronašli mirnu luku uz Boga koji nas uvijek ljubi i s nama ostaje!

Andela Pažin

Završetak listopadske pobožnosti

S prvim danom mjeseca listopada započele su listopadske pobožnosti posvećene našoj nebeskoj majci Mariji. U 17,30 sati svaki dan naša crkva bila je puna djece, mladih, starih, bez obzira na naporan dan, školske sate, fakultetske, poslovne ili neke druge obveze. Taj "satak" vjernici su rado izdvajali za našu nebesku Majku i dolazili u crkvu na odmor u Gospodinu. Svi su bili pozvani doći da s Marijom uče ljubiti i slušati Isusa. Molitvom krunice, litanijama Blažene Djevice Marije koju su predmolile članice udruge žena sv. Veronika i svakodnevnom svetom Misom, vjernici su se ujedinili i pridružili svjetskom lancu krunice koja se u svakom dijelu svijeta kroz ovaj mjesec molila na isti način s mnoštvom vjernika koji su iste riječi izgovarali svatko na svom jeziku.

Po razmatranju otajstava, po ponavljanju riječi i prebiranju zrnaca, čovjek se krhko i prolazno unosi u vječnost. Vjernici su kroz mjesec listopad ovdje liječili svoje rane, tjeskobe, tražili mir - baš ovdje u crkvi u zajedništvu s drugima.

Našoj Majci poznati su svi naši umorni koraci, nemiri, razočarenja i nadanja. Sve smo joj došli reći osobno u našim molitvama. Na poseban način u našoj župi zahvalili smo se nebeskoj Majci na svim dobročinstvima koja smo primili. Tridesetprvim listopadom u predvečerje velikog blagdana Svih svetih, svečano su završene listopadske pobožnosti. U procesiji oko

crkve pjevale su se Gospine pjesme prateći Gospin kip kojeg su nosile djevojke iz župe. Veličanstven prizor kolone župljana s upaljenim svijećama u procesiji koje su osvjetljavale večernju tamu ostavile su bez daha prolaznike koji su vozilima putovali kroz naše malo mjesto. Jednostavno, čovjek ne može ostati gluh i slijep i ne zaustaviti se plamenu svijeća. S uspaljenim svijećama i pogledima uprtim u Gospin kip, vjerujemo kako je naša Majka čula sve naše molbe, te ih poput zrcala koje odbija svjetlost, usmjerila prema Bogu. Svijeće koje su tu noć osvjetljavale tamu, ponijeli smo u svoje domove kako bi nastavile svijetliti i izgarati u toplini našeg doma uz obiteljsku molitvu.

In memoriam fra Petar Vlašić

Osmi studenoga navršile su se četiri godine otkada nas je napustio naš bivši župnik fra Petar Vlašić. Fra Petar je preminuo u 75. godini života, 51. godini redovništva i 47. godini svećeništva.

Pokop je bio 9. studenoga 2012. na groblju Kovačica gdje je fra Petar pokopan u fratarsku grobnicu.

Pokojnikovo tijelo bilo je izloženo u župnoj crkvi od 13 sati, a sprovodni obredi započeli su sv. Misom zadušnicom u 15 sati. Misno slavlje predvodio je mons. Ratko Perić, biskup, u koncelebraciji s fra Ivanom Sesarom te s još oko 180 svećenika.

Iz fra Petrova krhkog tijela zračila je istinska pobožnost i franjevačka jednostavnost. Gdje je god djelovao, ostavljao je svijetao trag, što svjedoči i činjenica da ga se vjernici na župama na kojima je djelovao uvijek rado i sa zahvalnošću sjećaju...

Zahvaljujemo Gospodinu na njegovu služenju u našoj

župi. Preporučimo njegovu dušu u naše molitve. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

Misijska nedjelja 2016. godine

U našoj župi se već tradicionalno obilježava misijska nedjelja kao i u svim biskupijama te mnogim župama i ustanovama katoličkoga svijeta. Osim molitve za misije i upoznavanja misijskog rada, vjernici su pozvani i dati dobrovoljni novčani prilog kako bi olakšali život onima koji žive s druge strane svijeta. Na ovu jubilaru 90. obljetnicu

Svjetskog dana misija, poslije svete Mise, ispred naše crkve se simbolično prodavala hrana koju su pripremile vrijedne ruke naših domaćica. Zamamnim mirisima i lijepim izgledima kiflica, peksimeta, pita, kolača i drugih slastica nitko nije mogao odoliti. Sve je nestalo velikom brzinom.

Na taj način će se prikupljeni novac poslati našim bivšim župnicima don Velimiru i don Bernardu koji djeluju u misiji Kisongo u Tanzaniji – u jednoj od najsiriromašnijih zemalja svijeta. Bilo molitvom, bilo novčanim prilogom, sigurno ćemo ugrijati srca, izmamiti osmijeh na licima i nahraniti one koji žive u neljudskim uvjetima na sramotu čovječanstva. S obzirom na teške i gotovo dramatične situacije, ponekad su upravo misionari jedini koji donose pomoć kojom spašavaju život. Mnogi tamo žive, bez obveza - krštenja, vjenčanja, sakramenata, vjerujući u neke lažne idole. Malaria je i dalje najveći ubojica djece. Uglavnom nemaju

moгуćnosti prave zdravstvene ustanove. Stoga naši misionari imaju “pune ruke posla”. Oni grade crkve, škole, te neumorno naviještaju Radosnu vijest i okrijepljuju sakramentima umorne i opterećene na putu života. U ovoj Godini milosrđa, u jednom danu krstili su više od stotinu takve djece nevjenčanih ili samohranih roditelja. Prilagodili su se na život bez televizije, računala, struje, kreveta i čvrstog krova nad glavom. No, uz sve te okolnosti, svjedočili su kako su tamo puno sretniji jer su im ljudi s kojima žive u misijama pokazali kako je život ipak nešto više. Život s ljudima koji nikada nisu

doživjeli zapadnjački stil, no zadržali su ono što mnogima nedostaje – iskrenost, skromnost i ljubav prema životu. Izgleda da je potrebnije žaliti nas jer često ne znamo cijeniti ono što imamo. Upravo nas nezahvalnost čini nesretnima i dovodi u stanje u kakvom se često nalazimo. Ne smijemo zaboraviti da je Crkva misionarska. Isus je bio prvi misionar. Svatko od nas je misionar. I mi smo misijsko područje. Teško je otići se dojmu iz evanđelja: “Bezumniče!

Već noćas duša će se tvoja zaiskati od tebe! A što si pripradio, čije će biti!?”

Posjet „Vojnom“ groblju povodom Svih svetih i Dušnoga dana

Početkom mjeseca studenoga slavimo blagdane Svih svetih i Dušnoga dana.

Tada slavimo one svece i svetice koje je Crkva proglasila svetima, kao i one koji nisu proglašeni svetima, ali su svojim životom ostvarili ideal kršćanskoga života te su njihove duše ušle u kraljevstvo Božje, odnosno sjećamo se svojih dragih pokojnika te molimo za njihove duše. Tijekom ovih blagdana obilazimo groblja gdje su ukopani naši pokojnici, prisjećamo ih se, te molimo paleći svijeće i polažući cvijeće na njihove grobove.

Zna se da je naša povijest kao naroda a i sama povijest ovih naših krajeva bila veoma turbulentna.

Mnogi naši su umrli, poginuli ili nestali a da mi sami ne znamo za njihova privremena počivališta.

U našoj okolini postoje također i mnoga mjesta, grobovi, u koje je netko nekada pokopan, ne znamo ili znamo njihova imena, a pokojne ne možemo povezati s njihovim obiteljima, odnosno njihove obitelji ne znaju za ova njihova počivališta.

U ovakvim situacijama a povodom Svih svetih i Dušnoga dana preostaje nam samo molitva za naše pokojne, a lijepo bi bilo da netko može i na mjestima

nama nepoznatima, a nekima negdje ipak poznatim zapaliti svijeću za naše pokojne.

Na taj način bi svi bili kršćanski povezani u zajedništvu bez obzira na povijesni trenutak, ideologiju ili nešto drugo.

Malo je poznato da na području naše župe osim nama poznatih grobalja postoji i tzv. Vojno groblje. Lokacijski je smješteno na Bišću polju u neposrednoj blizini Energopetrolove benzinske crpke. Groblje se prostire na otprilike 13 duluma, a podijeljeno je na dva dijela.

Jedan dio s kapelom je vjerojatno izgrađen za vrijeme Austro-Ugarske

i u njemu su po svoj prilici pokapana vojska kao i službenici koji su obavljali dužnosti u Mostaru.

Drugi dio s kapelom je novijeg datuma a u njemu su većinom pokapani vojnici i ostali za vrijeme i u vremenu oko Drugoga svjetskog rata.

Ove godine smo prvi put kao župa, a povodom Svih svetih i Dušnoga dana posjetili ovo groblje te kršćanski imali molitvu za pokojne pokopane u ovome groblju.

Kao što je gore spomenuto negdje netko već dugo godina moli za svoga pokojnika, a da nije ni svjestan da su njegovi posmrtni ostaci nalaze upravo možda na ovome groblju.

Na ovaj način smo u njihovo ime, čisto kršćanski zapalili svijeću i posjetili grob njihovih najmilijih.

Sigurni smo da će netko na isti način postupiti i prema nama nepoznatim, grobovima naših dragih pokojnih.

Pokorničko hodočašće u svetište Kraljice Mira u Hrasno

Ove godine, kao i prethodnih godina, organizirano je pokorničko hodočašće u središnje marijansko svetište Trebinjsko-mrkanske biskupije u Hrasno. Svake nedjelje hodočaste po tri župe, a mogu im se priključiti i vjernici iz drugih župa.

U drugu korizmenu nedjelju, 21. veljače, hodočastila je naša župa Blagaj-Buna zajedno sa župama Neum, Gradac, Hutovo, Čapljina, te mnogi vjernici iz drugih župa.

Iako se u župu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije i svetište Kraljice Mira u Hrasno može doći

Misno slavlje predvodio je don Damjan Raguž iz župe Rotimlja, a u koncelecijaciji su bili: don Nedjeljko Krešić, župnik župe Gradac; don Stipe Gale, župni vikar župe Neum; don Antun Pavlović, župnik župe Hrasno i upravitelj Svetišta, dok su ostali svećenici ispovijedali i za vrijeme Mise.

Pjevanje je animirao župni zbor iz Čapljine, a misna čitanja i molitvu vjernika čitali su mladi uz naše župe.

Druga korizmena nedjelja nas vodi s Gospodinom na Goru preobraženja gdje je poveo trojicu svojih apostola. Nije im dopustio da sagrade sebi sjenice na Gori preobraženja kako su oni htjeli. Gospodin nije htio da njihovi doživljaji ostanu samo njihovi nego da svjedoče svoju vjeru drugima.

Svojim preobraženjem, Gospodin nam i ove korizme daje potrebnu snagu da ga ispunimo.

S obzirom da je Sveti Otac ovu godinu proglasio Svetom godinom milosrđa, u Svetištu u Hrasnu vjernici su mogli dobiti i potpuni oprost za sebe ili ga namijeniti za pokojne. Iako se grijesi opraštaju u valjanoj i skrušenoj ispovijedi, ipak

ostaju vremenite kazne, a za koje se može dobiti potpuni oprost uz već poznate uvjete.

Godina milosrđa je povoljan trenutak da se promijeni život te da živimo tjelesna i duhovna djela milosrđa, a posebice u ovoj korizmi.

Preljepo je bilo osjetiti ovo zajedništvo u pobožnosti, sakramentima i euharistijskom slavlju te za vrijeme Križnog puta razmatrati osjećaje i obraćati se Bogu skrušena srca.

iz više pravaca, ni jedan put nije lagan. No, usprkos tome, oko tisuću vjernika iz brojnih župa naših biskupija pristiglo je u Svetište Kraljici Mira, sa svojim nakanama, potrebama i molitvama.

Vjernici su sudjelovali u pobožnosti Križnoga puta od postaje do postaje. Križni put predvodio je don Stipe Gale, župni vikar u Neumu.

Nakon pobožnosti Križnog puta, veliki broj svećenika bio je na raspolaganju za svetu ispovijed brojnim vjernicima.

Hodočašće u Vepric Maloj Gospi

Početkom devetog mjeseca župnik je s oltara najavio hodočašće uoči Male Gospe u hrvatsko lurdsko svetište Vepric kod Makarske. To je poznato marijansko svetište Splitsko-makarske nadbiskupije koje godišnje posjeti više tisuća ljudi. Osnovano je 1908. godine od biskupa tadašnjega Juraja Carića koji je svojom željom pokopan u samom svetištu. Ovo svetište nastalo je po uzoru na lurdsko svetište.

Četrdesetak župljana zajedno s kapelanom don Damirom krenulo je na hodočašće uoči Male Gospe u Vepric. Nakon što smo zauzeli mjesta u autobusu i blagoslovili put radosno smo krenuli s Bune prema Čapljini i od Čapljine na auto put. Cijelim putem do Veprica, iako je vrijeme bilo kišovito, mi smo svi zajedno u autobusu pjesmom, molitvom, lijepim razgovorima i šalom slavili Boga i zazivali Gospin zagovor da nas dočeka lijepo vrijeme kad prijeđemo tunel sv. Ilije. I uistinu tako je i bilo

naša nas je Gospa i čula. Izišavši iz autobusa dočekalo nas je sunce i mnoštvo hodočasnika koji su pristizali sa svih strana. Ušli smo u svetište i svi učinili zavjet Gospi prošavši kroz njezinu špilju i zapalili svijeće. Sudjelovali smo na molitvi svete krunice i svetoj Misi koju je predslaviomsg. Marin Barišić s još jednim nadbiskupom i preko šezdeset svećenika i mnoštvom vjernika. Nadbiskup je uputio lijepe riječi ohrabrenja. Poslije svete Mise bila je svečana procesija sa svijećama oko samog svetišta. Sama procesija je neopisiv osjećaj kod svakog vjernika koji se u tom trenutku nalazio u svetištu. Sama procesija trajala je oko sat vremena gdje smo svi zajedno svojim hodom i pjesmom častili našu nebesku Majku. Poslije procesije dobili smo svečani blagoslov od nadbiskupa i radosna i ispunjena srca vratili smo se svojim domovima. Neka nas uvijek prati zagovor naše nebeske Majke Marije!

Hodočašće zbora “Mir” u Padovu, Veneciju i Rijeku

Za vrijeme svibanjskih praznika 2016. godine, 1., 2. i 3. svibnja, župni Zbor mladih “Mir” uputio se na hodočašće u Padovu svetom Leopoldu Mandiću, a usput posjetio Veneciju i Rijeku.

Odluka putovanja u Veneciju dogodila se slučajno. Nakon jedne subotnje probe zbor je, zajedno sa župnikom i kapelanom, odlučio krenuti na put. Mjesto se nije znalo. Poslije brojnih nabiranja raznih lijepih mjesta u Hrvatskoj i šire odluka je pala na Padovu i Veneciju, s tim još više što se u Padovi nalazilo tijelo našeg svetca, Leopolda Mandića. Tijelo je prethodno bilo u Zagrebu i mnoštvo je ljudi hrlilo da ga vidi. Mi smo dobili priliku da ga također vidimo i zašto tu priliku propustiti. Dogovarali smo se i u nedjelju, 1. svibnja oko 11 sati, krenuli na put. Putem do Rijeke pratila nas je kiša, no nije uspjela pokvariti atmosferu uzbuđenja, veselja i smijeha. Išli smo s dva kombija autocestom i zaustavljali se nekoliko puta

da nešto pregrizemo. Put je trajao oko 6 sati, te smo u Rijeku došli navečer. U Rijeci smo bili smješteni u Bogoslovnom sjemeništu Ivan Pavao II., gdje nas je primio msgr. Sanjin Francetić, rektor sjemeništa i posjetio riječki nadbiskup, mons. Ivan Devčić, čiji su preci bunjevački Hrvati. Zbog toga njemu je naš posjet značio mnogo više od običnog. Sjemenište nosi ime po papi Ivanu Pavlu II. koji je za vrijeme posjeta Hrvatskoj boravio tu i koji je dao određeni dio novca da se obnovi sjemenište. U tom sjemeništu smo imali večeru i prenoćište. Sljedeći dan, 2. svibnja, zaputili smo se u Padovu i Veneciju. Kiša kao da se zarekla da će nas pratiti. Put do Padove bio je siv, a i sam dolazak u nju. Dolaskom zaputili smo se u Svetište sv. Leopolda Mandića u Padovi. Leopold Mandić je drugi hrvatski svetac, kapucin, svećenik, poznati ispovjednik, zagovaratelj ekumenizma. U svetištu koje po njemu nosi ime vidjeli smo njegovo tijelo, ispovjedaonicu

u kojoj je ispovijedao, čuli o njegovu životu, čudima koje je učinio, vidjeli brojne njegove stvari i stvari ljudi koji su njegovim zagovorom ozdravili. Pomolili smo se, slavili Misu i zaputili se dalje u Baziliku svetog Antuna u Padovi. Sveti Ante je jedan od najpoznatijih svetaca u hrvatskome narodu i svetac kojeg hrvatski narod mnogo štuje. U bazilici koju smo mi posjetili nalaze se neke njegove relikvije: jezik, glasnice (sveti Ante je bio dobar propovjednik!), grob, rukopis, platno u koje je bio umotan te mnoge druge. Zaista mnoštvo je relikvija sačuvano od ovog dragog nam sveca. Nakon posjeta svecima, malo smo prošetali Padovom i zaputili se u Serenissimu - Veneciju. Srećom, kiša je prestala padati i Venecija nas je dočekala sa suhim vremenom. Parkirali smo se i krenuli u obilazak Venecije. Prolazili smo brojnim malim mostićima, pojeli sladoled, vidjeli Canal Grande, Duždevu palaču, Most uzdaha, Crkvu svete Marije od zdravlja, Trg svetog Marka, Baziliku svetog Marka, pa i vozili se gondolama. Venecija je uistinu raskošan grad, ali koji se stoljećima bogatio

zahvaljujući Dalmaciji i dalmatinskim robovima. Ipak, lijepo je bilo posjetiti i Veneciju. Oko 16 sati krenuli smo natrag u Rijeku i došli kasno u sjemenište. Svi smo nakon večere odmah zaspali puni doživljaja prijašnjeg dana. Ujutro smo se probudili i krenuli u obilazak Rijeke. Navratili smo se u nadbiskupov ured, dali izjavu za Radio Skaut, katolički radio i posjetili mjesto odakle se radio emitira. Slavili smo Euharistiju u Crkvi Gospe Trsatske u Trsatu. U toj crkvi nekad se nalazila nazaretska kućica koju su anđeli, prema legendi, odnijeli u Lourdes. Obišli smo stari grad gdje su obitavali hrvatski knezovi Frankopani i konačno vratili se u sjemenište, pozdravili se sa domaćinima, zahvalili na gostoprimstvu i krenuli kući. Dugi put natrag, nekoliko stajališta i eto nas kući. Doista, sve što je lijepo kratko traje. Put kao da je trajao tri sata, a ne tri dana. Na ovom hodočašću dobro smo se zabavili, naučili nešto novo i konačno molitvama ojačali našu vezu s Bogom. Nadamo se još mnogim ovakvim hodočašćima.

Radovi u našoj župi

Na rijeci Buni, kraškom biseru Europe, smjestio se još jedan biser - katolička, župna crkva župe Presvetoga Trojstva, Blagaj-Buna.

Ova ljepotica odolijevala je brojnim burama koje su je snalazile tijekom godina, no iza svake bure izlazila je još ljepša. U našoj župi, već godinama je dosta živopisno. Bilo je mnogo projekata koji su zahvaljujući mnogim ljudima, a prvenstveno našem župniku don Nikoli Menalu izrealizirani. Naša crkva nema vrijednost samo s gledišta arhitekture, ona je mnogo više - dom

hladno. No, trebalo je dosta vremena i truda kako bi naša crkva u duhovnom i u materijalnom smislu bila ovo što je danas. Toliko toga ne vidimo, niti se pitamo kako se to izrealiziralo, toliko je „detalja“ u crkvi i oko crkve koje zaista ne primjećujemo, a tu su radi NAS. Jeste li vidjeli kako se u crkvi s desne strane pokraj Gospina kipa nalazi jedan kamen. Taj kamen ima vrijednost, donesen je iz Getsemanskog vrta, iz mjesta odakle je Isus započeo spasenje ljudi, iz mjesta gdje je Isus molio sa svojim učenicima prije nego što ga je izdao Juda, noć prije raspeća.

Ili ste možda jedni od onih poput mene, koji su mislili kako je to utičnica. Očito se nismo nikad dovoljno približili. Ako ga i vi niste uočili, približite se, pogledajte i dotaknite - tu je radi nas. Koliko se toga uradilo ne može se smjestiti na jedan papir u nekoliko rečenica. I projekti još uvijek nisu završeni, nastaviti će se raditi i u idućem razdoblju. Završena je i fasada na župnoj kući. Ako su vas ovih mjeseci zaintrigirali neki ljudi koji stalno ulaze u dvoranu i izlazi iz nje, to su majstori.

Mjesecima rade dvoranu

u kojoj je napravljen amfiteatar sa 100 sjedećih mjesta. No, ako bude više ljudi, naš entuzijastični župnik će vjerojatno amfiteatar još nadograditi.

Na jesen, u dvorani, u amfiteatru, svake srijede održat će se neko predavanje u vidu različitih i aktualnih tema. Predavanja će biti otvorena za sve naše župljane, a i za sve one koji žele bolje upoznati Sveto Pismo, Katoličku Crkvu, moliti, družiti se ili jednostavno osjećaju da

Božji, oaza molitve, mira, mjesto duhovnoga života i duhovnosti žive Crkve koja se ovdje godinama okuplja. Ona je središte pobožnosti i vjerskoga života školske mladeži. U ovoj crkvi djeca, mladi i stari primaju sakramente, uče sudjelovati kod crkvenih liturgijskih i izvanliturgijskih pobožnosti. U ovoj crkvi se obavljaju mnoge svečanosti i generacije djece su iz ove crkve ponijele u život ljubav prema sakramentalnome životu. U njoj se osjećamo ugodno i lijepo nije nam ni vruće ni

tragaju za smislom u svome životu i imaju pitanja. Kako ljubav zamišljaš? Poznaješ li drukčiju vrstu ljubavi? Biramo li mi osobe koje ćemo voljeti? Tko je Otac, Sin i Duh Sveti? Kako moliti i kad moliti? Znaš li da život počinje od začeca do smrti? Kušnje sportaša? Kako pobijediti ovisnost o kocki, drogi, društvenim mrežama? Kako pobijediti depresiju? Želiš li ustati i poći svome Ocu? To su samo neka od pitanja na koje ćeš dobiti odgovor od raznih predavača koji jedva čekaju odgovoriti na naša pitanja, podijeliti s nama svoje iskustvo i svjedočiti svoju vjeru. Bit će dovoljno prostora i za molitvu i za razmatranje Božje Riječi. No, svakako moramo istaknuti ono što svi primijete kad prođu ovim krajem - okoliš. Lijepo i skladno uređeno zeleno raslinje, cvijeće, travnjaci ispred župne kuće, oko crkve, kao i oratorij ili svetište kako ga ljudi vole nazvati. Mnogi prolaznici ovdje zastanu, prikrate vrijeme, fotografiraju se, upoznaju tradiciju i stvaraju novu.

Nekad je umjesto oratorija bilo raslinje, ostaci zidina koja svjedoče burnoj prošlosti i kolo po kojem je ovo mjesto bilo prepoznatljivo. Kola više nema, no ima ideja našeg župnika. Ovo mjesto nije posjećeno samo nedjeljom nego svakim danom i u dnevnim i u noćnim satima. Mnogi ovdje dolaze kako bi se odmorili od uobičajne svakodnevice i stresa te se pomolili Bogu u tišini koju ometa tek žubor rijeke, šuštanje lišća i cvrkut ptica.

Urađena jemi staza koja je prilagođena osobama s invaliditetom. Staza je spojila oratorij s crkvom kao i veliki parking, tako da ljudi u svim vremenskim uvjetima mogu nesmetano doći u crkvu i slaviti Boga. Svi ste pozvani biti dio ove oaze mira, molitve, sklada prirode, krajolika i čovjeka.

Vjeronaučna olimpijada

Subota, 21. svibnja, u našoj župi, bila je sve samo ne obična. Naime, ta subota bila je rezervirana samo za naše školarce, koji su cijelu godinu dolazili na vjeronaučne susrete i subotnje sekcije te su zaslužili, kao i svake godine do sada, vjeronaučnu olimpijadu.

Iako je cijeli tjedan bilo poprilično kišovito i ne baš tako lijepo vrijeme, u subotu nas je sve zajedno, natjecatelje, šerife, žiri okupilo sunce te cijeli dan provelo zajedno s nama. Djeca su bila, kao i do sada, podijeljena u timove po razredima. Svaki razred imao je svog šerifa, koji je pomagao pri namještanju rekvizita, održavanju timskog duha u timu i naravno pri tomu pazio da se nijedno dijete

kojima je ovo bilo prvo učešće na vjeronaučnoj olimpijadi. Cijeli dan pratila nas je pozitivna energija, a kako i ne bi kada

vidite iskrene osmijehe i onu, čistu, nevinu sreću na licima naših školaraca. Svi su se trudili kako u znanju, tako i u igrama te su zbog toga svi oni naši pobjednici, no moramo pohvaliti i čestitati jednima od najmlađih sudionika ovogodišnje olimpijade. Naime, 5.b - Filemonovi, na kvizu znanja imali su najviše bodova i time su osigurali prvo mjesto, a samim time i pobjedu! Nakon proglašenja pobjednika i dodjele nagrada, imali smo i malu zakusku. Svi sudionici su dobili po sendvič i sok te time napunili baterije za ostatak dana.

Naši školarci su se odlično proveli, naučili nešto novo, zabavili se i ono najvažnije kroz igru i djetinju radost slavili Boga. Ova olimpijada je, kao i prethodne, bila veoma zanimljiva te se zbog toga radujemo i sljedećoj, a nadamo se, zapravo smo sigurni da je tako, i naši školarci.

ne ozljedi. Timovi su nosili nazive poslanica iz Svetoga Pisma te smo stoga imali: Korinćane, Filemonove, Kološane, Galaćane, Filipnjane, Timotejeve, Rimljane i Hebreje. Vjeronaučna olimpijada sastojala se od tri kruga kviza vjeronaučnog znanja i osam iznimno zanimljivih igara kao što su: skakanje u vrećama, bakin kolač, klokan, autići, baloni napunjeni vodom, svijeća, jabuka, kariola i tronožac. Svaka igra bila je zanimljiva, ali naši najmlađi učinili su ih još zanimljivijima za gledati, jer je svaki natjecatelj davao sve od sebe za najbolji mogući rezultat. Cijeli ovaj događaj za sve njih je bio nešto uistinu posebno, a pogotovo za učenike petih razreda,

Raspored župnoga vjeronauka i sekcija za 2016./2017.

**- ponedjeljak (poslije jutarnje
smjene):
od V. do VIII. razreda (osim
VIII. a)**

**- srijeda:
20 sati HKM (prvi susret 12.
10.)**

**- subota:
9 - III. razred
10 - prvopričesnici (IV. r.)
11 - krizmanici (VIII. a i IX. a)
11 - 12: svirači gitare
11 - 12: svirači klavira
12 - 13: Mali zbor: "Put
ljubavi"
12 - 13: Ministranti
13 - Proba pjevanja za zbor
"Mir"**

**- 1. i 2. razredi imat će svoje
susrete u župi prigodno.**

- Tamburaši po dogovoru

Advent na Buni

Poštovani župljani, prošle smo godine lijepo uresili naše crkveno dvorište i tako se pripremili za svetkovinu Božića. Ove ćemo godine nastaviti uređivati dvorište s parkingom te gajiti adventsku tradiciju ispred naše župne crkve. Ona će se sastojati od liturgijskoga slavlja paljenja adventskih svijeća, molitve i pjesme, NAŠIH DOMAĆIH OBIČAJA te adventskoga prijateljevanja u našem crkvenom dvorištu.

Dragi župljani, evo kratkoga programa događaja u našoj župi tijekom vremena došašća:

Mise zornice su u 6 sati ujutro.

Uređenje crkvenoga dvorišta je u subotu, 26. 11. 2016. s početkom u 8 sati.

Paljenje adventskih svijeća na vijencu u crkvenom dvorištu bit će svake subote uoči adventske nedjelje, kada ćemo nakon večernje sv. Mise poći do vijenca i zapaliti svijeću te se pomoliti. Zornice ostaju i subotom ujutro, a mogu se zamijeniti i svetom Misom subote navečer.

Običaji kroz došašće: Prva subota (fritule, kuhano vino i kobasice: pripremaju mladi); Druga subota: DJETINJCI (kratki igrokaz kojega pripremaju djeca i njime daruju odrasle); Treća subota: MATERICE (majke pripremaju darove od oraha, badema, lješnjaka, suhih smokava. Majke neka donesu ove namirnice do petka kako bismo u subotu znali s čime raspolažemo te ih ponudili kao dar); Četvrta subota: OČIĆI (očevi donijeti suhomesnatih proizvoda - ta bit će već do tad štogod suhog - i koju bocu vina u petak kako bismo znali s čime raspolažemo. Svi dobrovoljni priloži i oni od prodaje ići će za vitraje na crkvi. Peta subota: BADNJA VEČER (sat prije Polnočke paljenje badnjaka i kićenje župnoga dvorišta bršljanom uz veselanje i pjesmu). Pozivamo vas, dragi vjernici, da se odazovete, zaustavite koji trenutak, proveselimo se te uz lijepo druženje iščekujemo svetkovinu Božića, koja nam je svima posebna i draga.

Proslava adventa na Buni

Prva nedjelja došašća

Naša je župa i ove godine krenula ususret Isusu. Uoči prve nedjelje došašća, u subotu, 26. studenog, započelo se s pripremama. Ni kišan dan nije pokolebao našu mladež da krene s uređenjem crkvenoga dvorišta. S kabanicama i kišobranima krenulo se u uređenje. Napravljene su jaslice pokraj ulaza u crkvu, adventski vijenac ispred crkve, ukrašen je bor i cijelo dvorište te su postavljeni šatori i stolovi za druženje. Kada je sve završeno s ukrašavanjem i uljepšavanjem onoga izvanjskog, započelo je urešavanje onoga našega unutarnjega. A što je ljepše za srce i dušu od molitve i pjesme za Isusa. Misno slavlje započelo je u 18 sati koje je predvodio naš kapelan don Damir. Nakon svete Mise svi smo se okupili ispred crkve i na adventskom vijencu uz blagoslovnu molitvu zapalili prvu svijeću - znak prve nedjelje došašća. Nakon blagoslova nastavljeno je druženje u dvorištu. Uz pjesmu i razgovor kušalo se kuhano vino, kobasice i fritule što su pripremali naši mladi.

Na ovaj način naša je župa započela s adventom - vremenom iščekivanja našega Gospodina i vremenom naše duhovne pripreve za taj događaj. Advent nam je ("adventus" - nazočnost, dolazak, došašće) ispunjen radosnom nadom susreta s Očekivanim, koji je već u povijest došao kao jedan od nas, i nadom susreta s Očekivanim koji će doći, kao pobjednik, za nas.

Kroz tjedan nastavljamo s misama zornicama, također pripravom kroz svetu Misu, molitvu, pjesmu i sakrament svete ispovijedi, a već sljedeće subote, na Djetinjce, nakon svete Mise i paljenja druge adventske svijeće naša djeca iz župe pripremaju kratki mjuzikl koji je svojevrstan dar za njihove roditelje. Najavio nam se i sv. Nikola da će istu večer navratiti u našu župu te darovati djecu do četvrtoga razreda osnovne škole.

Druga nedjelja došašća

Svoju pripravu za radosni blagdan Božića, mnogi su katolici već počeli odlaskom na svete Mise zornice. Ali tu su i stari običaji koji su još ponegdje zadržani, dok su nekad u mnogim krajevima bili neizostavan dio tradicije Hrvata katolika u ovo vrijeme. I mi smo ih se na Buni prisjetili. Uoči druge nedjelje došašća, u subotu smo zapalili drugu svijeću na vanjskom adventskom vijencu. Nakon svete Mise, koju je predvodio fra

Stjepan Pavličević, djeca su iznenadila sve nazočne. Simbolično smo obilježili običaj naših roditelja, baka i djedova te smo ih vratili u bezbrižno razdoblje njihova života - djetinjstvo. Djetinjci, materice i očići, događaju se u tri tjedna prije Božića. Na djetinjce stariji ljudi traže, da im djeca nešto daruju. I zaista su pripremili nezaboravan dar za sve nas – božićni mjuzikl. Stotinjak djece utjelovilo je anđeoski zbor, recitatore i glumce. Izvedba dječjih glumačkih i pjevačkih snaga, nikoga u prepunoj crkvi nije ostavila ravnodušnim. S kapelanom don Damirom danima su vježbali kako bi nam svima približili otajstvo Božića. Kroz ovaj mjuzikl ispričali su sam priču o Isusovu rođenju. Dašak betlehenskog ozračja donijela su i tri kralja te ovčice koji su utjelovili

naši najmlađi. Svima su izmamili osmijeh, no prvotni cilj je bio da se prisjetimo u kakvim je uvjetima Isus rođen. Kakvo neprimjereno mjesto za kralja svega svemira da se rodi? Nakon teškog putovanja žene u devetom mjesecu trudnoće, štala bi mogla biti zadnje mjesto gdje bi je suprug trebao odvesti da se porodi. Zar ne? Mjuziklom su na simboličan način prikazali kolika je Božja ljubav za čovjeka.

Podsjetili su nas na vrijednosti koje danas često zaboravimo jer nas muče zemaljske obveze, ugled, novac, mišljenje drugih. Podsjetili su nas kako malo vremena provodimo s Bogom i s djecom jer su nas silne obveze koje smo sebi natovarili odvučle od onog najbitnijeg - obitelji i molitve. Scenski prikaz i raspjevani glasovi pomogli su brojnim okupljenim vjernicima da se užive u otajstvo Božića i susret s malim Isusom.

Uskoro nakon toga, u našu crkvu ušetao je i sveti Nikola, zaštitnik djece, djevojaka, ženidbe i putnika. Ove godine na svom putu, djecu naše župe, pohodio je malo ranije. Čini se da su djeca bila dobra jer su darovi podijeljeni, a krampus nije imao puno posla. Veselje se nastavilo u crkvenom dvorištu uz naše tamburaše i adventske gastro delicije. Stvorili su se redovi pred adventskim kućicama s vrućim fritulama, kobasicama i kuhanim vinom. I tako smo u zajedništvu, uz smijeh i darivanje ispratili još jedan tjeđan došašća.

Treća nedjelja došašća

Plamenim kliktajem treće svijeće približili smo se rođenju Kralja svega svijeta. Treća svijeća koju smo zapalili u subotu u predvečerje na adventskom vijencu uoči treće nedjelje došašća najavljuje božićne radosti i blizinu Isusa Krista. Osim ljubičaste boje koja podsjeća na ozbiljnost pripreve u ovom vremenu, našom crkvom su dominirale i jaslice. Kapelan don Damir s mladima naše župe precizno je radio na svakom detalju kako bi nam uprizorili atmosferu događaja koji su promijenili ljudsku povijest. Djetešce u štalici okruženo domaćim životinjama i ovu godinu u našoj crkvi ispričalo je priču “tihe noći”.

Na ovu uočnicu treće nedjelje došašća, u našoj župi smo posebnu pažnju posvetili majkama i ženama. Materice su narodni ali i crkveni običaj. Unatoč tome

što ovi običaji polako odlaze u zaborav, naši mladi drugog razreda osnovne škole zajedno s “Veronikama” na Buni su oživjeli ovaj stari običaj te prikazali ljepote povezanosti i prisnosti.

“Hvaljen Isus gazdarice, čestitam ti Materice. Ja sam došao, znaš, da mi nešto daš! Stigao sam preko polja da mi dadneš koji orah! Došao sam preko strane, da mi dadneš malo hrane! Na polju zdravo zima, molim jednu čašu vina. Vina ili rakije, evo Božić pred kapije”. Čestitari su pozdravili djevojke, majke, bake, susjede i ostale žene, te su ih simbolično zavezali kako bi se otkupile.

“Hladna zima vani puca, Božić nam na vrata kuca. Darovi su spremni za vas djeco, samo i nama napravite mjesto. Odvežite nam noge, čekaju vas radosti mnoge. Za vas svega imamo, djecu u kuću rado primamo. Evo suha smokva, badem i orah da vam bude volja bolja. Osladite se darovima što vam dajemo, uz božićnu pjesmu veselje šaljemo.” Nakon pučkoga maštovitog vezanja, žene su se otkupile darovima.

Sličan običaj obilježen je i sljedeće subote, 17. prosinca, kada se na četvrtu nedjelju došašća slave Očići - dan koji je posvećen očevima. Druženje se nastavilo u lijepo okićenom crkvenom dvorištu. Mirisima cimeta, đumbira i klinčića iz kuhanog vina, malo tko je mogao odoljeti. Ni vjetar ni hladnoća nije smetala uz vino, firtule, kobasice, ali i naše tamburaše.

Četvrta nedjelja došašća

Ima to jedno vrijeme kroz godinu kada srce nekim posebnim ritmom tuče. Advent! Koliko samo posebnosti krije ta riječ, koliko samo osmijeha izazove jer navješćuje Božić. A tek advent na Buni! Tri svijeće nestrpljivo su čekale da im se pridruži još jedna. Svijeće mira, ljubavi i vjere gorjele su posebnim sjajem na našem velikom adventskom vijencu. Mons. Miroslav Vidović, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije došao je kako bi nam pomogao upaliti i četvrtu svijeću. Svijeću nade! Na jedan poseban način predvodio je sv. Misu u 18 sati, a Misu je uljepšao glas našeg dječjeg zbora "Put ljubavi". Nakon Mise naše prijatelje iz Splita počastili smo fritulama, kuhanim vinom i ukusnim kobasicama s roštilja. Sve smo to zapečatili pjesmom i ugodnom atmosferom. Sada u našem okićenom dvorištu trepere sve četiri svijeće, svijeće mira, ljubavi, vjere i nade. Božić je na našem pragu, rođenje

malenog Isusa kuca na naša vrata. Očistimo srca braćo i pripremimo se na dolazak našega Spasitelja. Neka adventske svijeće gore, neka naše srce bude čisto i spremno za dolazak Božjeg Sina.

“Gabrijelova priča” gostovala u župi sv. Mateja

Kako je samo lijepo kada netko primjeti sav vaš trud i rad, svo vaše zalaganje i napor! Zamislite samo da stotinjak dječjih glasova stalno izgovara vaše ime, neprestano zapitkujući nešto. A koliko je tek posebno kada, taj vaš trud, primijete i u okolnim župama. Mjuzikl pod nazivom "Gabrijelova priča" nije se proslavio samo u našoj župi Blagaj-Buna. Kao što kažu dobar glas daleko se čuje! Koliko su samo djeca bila uzbuđena kada su čula da smo pozvani u župu sv. Mateja na Rudniku u Mostaru da izvedemo mjuzikl. Župnik nam je organizirao prijevoz i točno smo u 5 sati krenuli iz župe. Autobus je vrvio od pjesme i uzbuđenih glasova mile dječice. Vjerujemo da je i sam vozač zapjevao. A kako i ne bi! Tko može ostati ravnodušan pokraj takve pjevačke sposobnosti? Don Ivica Boras dočekao nas je raširenih ruku i širokog osmijeha. Dječji zbor "Put ljubavi" pjevao je pod sv. Misom u 18 sati. Kako ih je lijepo bilo vidjeti onako poredane u bijelom haljinama, šarenim krilima i rasplesanim štapićima. Nakon Mise don Ivica je zamolio sve da ostanu i pogledaju što su

to bunska djeca spremila. I svi su stali na svoje mjesto. Djeca su iznenadila, ne samo župljane sv. Mateja, nego i nas voditelje i samoga don Damira. Oni su svoje uloge odglumili tako dobro da smo se svi zapitali koliko dugo već izvode ovaj mjuzikl. Ni oni profesionalni i poznati glumci nisu im do koljena. Nakon dobro odrađenog mjuzikla, uputili smo se u dvoranu gdje su nam mladi iz župe sv. Mateja pripremili zakusku. Sve je proteklo u ugodnom društvu i naravno s pjesmom. Ta što bismo mi bez pjesme? Djeca su se čak i dokazala kada je u pitanju pravljenje iznenađenja. Proslavili smo 18. rođendan jedne župljane, te iznenadili i don Ivicu za njegov nadolazeći rođendan. Sve je prošlo i više nego dobro! Djeca su zaista najveće blago i bez njih ništa ne bi imalo smisla. S mjuziklom su se Bunjani dobro iskazali, a da pred njih postavite bilo kakav izazov, iznenadili biste se kako bi se snašli. Naravno ništa bez nezamjenjive potpore don Nikole i don Damira. Stoga hvala od srca našim svećenicima, zboru i djeci, Buna odavno bolje nije imala. Ponosni smo na vas!

Iz Matice krštenih naše župe

1. 26/2015. Mihael Matoš, sin Marija i Mateje r. Bulić; rođen 14. rujna 2015., kršten 27. prosinca 2015.; kum Vide Raguž;
2. 1/2016. Lucija Corić, kći Marina i Ivane r. Rašić; rođena 9. prosinca 2015., krštena 9. siječnja 2016.; kuma Dijana Primorac;
3. 2/2016. David Paić, sin Radoslava i Ines r. Marić; rođen 23. studenog 2015. kršten 17. siječnja 2016.; kum Josip Rajić;
4. 3/2016. Vida Soldo; kći Mate i Marice r. Matić; rođena 10. studenog 2015., krštena 6. veljače 2016.; kuma Slađana Mišić;
5. 4/2016. Anđelo Bešker, sin Tome i Vedrane r. Šuman; rođen 14. siječnja 2016., kršten 19. ožujka 2016.; kum Radovan Vidović;
6. 5/2016. Antonela Jurković; kći Roberta i Danijele r. Nikolić; rođena 20. ožujka 2016., krštena 20. ožujka 2016.;
7. 6/2016. Nikola Dragoje; sin Danijela i Sandre r. Žovko; rođen 25. siječnja 2016., kršten 27. ožujka 2016.; kum Ivica Nikolić;
8. 7/2016. Dora Stojanović; kći Gabrijela i Martine r. Markić; rođena 9. veljače 2016., krštena 2. travnja 2016.; kuma Nikolina Zovko;
9. 8/2016. Ivan Perić; sin Marinka i Marine r. Raguž; rođen 21. veljače 2016., kršten 10. travnja 2016.; kum Boško Sušac;
10. 9/2016. Marta Marić; kći Ivana i Marije r. Šagolj; rođena 4. ožujka 2016., krštena 8. svibnja 2016.; kuma Iva Šagolj;
11. 10/2016. Martina Raič; kći Ante i Valentine r. Pažin; rođena 23. ožujka 2016., krštena 15. svibnja 2016.; kuma Ljuba Vidačković;
12. 11/2016. Pia Džeba; kći Marka i Marijane r. Cigić; rođena 5. travnja 2016., krštena 29. svibnja 2016.; kuma Inga Sesar;
13. 12/2016. Ana Burić; kći Dražena i Marije r. Grbavac; rođena 5. svibnja 2016., krštena 18. lipnja 2016.; kuma Mladenka Planinić;
14. 13/2016. Noel Vico; sin Alena i Dijane r. Bekavac; rođen 8. prosinca 2015., kršten 30. srpnja 2016.; kum Leon Ivanković;
15. 14/2016. Sofija Conda; kći Marija i Željke r. Gavrić; rođen 6. lipnja 2016., kršten 31. srpnja 2016.; kuma Daria Vrhovac;
16. 15/2016. Lorena Tomić; kći Ivana i Gabrijele r. Karlušić; rođena 20. lipnja 2016., krštena 7. kolovoza 2016.; kuma Marija Krešić;
17. 16/2016. Marta Gašić; kći Borisa i Mirele r. Skender; rođena 15. lipnja 2016., krštena 13. kolovoza 2016.; kuma Maria Nikolić;
18. 17/2016. Mateo Kukrić; sin Marija i Zorice r. Raič; rođen 31. svibnja 2016., kršten 20. kolovoza 2016.; kum Dubravko Poslek;
19. 18/2016. Marko Marić; sin Marija i Inese r. Sojka; rođen 17. svibnja 2016., kršten 21. kolovoza 2016.; kum Ivan Andrić;
20. 19/2016. Iva Soldo; kći Šćepe i Božanke r. Kajić; rođena 28. lipnja 2016., krštena 28. kolovoza 2016.; kuma Ivana Soldo;
21. 20/2016. Luka Šudar; sin Ivana i Dajane r. Jozić; rođen 26. lipnja 2016., kršten 28. kolovoza 2016.; kum Slavko Raguž;
22. 21/2016. Neo-Petar Šagolj; sin Željka i Branke r. Kovačević; rođen 3. travnja 2016., kršten 11. rujna 2016.; kum Petar Šagolj;
23. 22/2016. Nika Žilić; kći Bojana i Marijane r. Brvenik; rođena 1. srpnja 2016., krštena 18. rujna 2016.; kuma Karla Rota;
24. 23/2016. Antea Mihajlović; kći Dalibora i Ane Buhač r. Pehar; rođena 1. kolovoza 2016., krštena 24. rujna 2016.; kuma Fancika Palameta;
25. 24/2016. Barbara Karlović; kći Josipa i Ivane r. Kukić; rođena 28. srpnja 2016., krštena 24. rujna 2016.; kuma Irena Karlović;
26. 25/2016. Ivan Karlović; sin Josipa i Ivane r. Kukić; rođen 6. studenog 2013., a kršten 24. rujna 2016., kum Hrvoje Perić;
27. 26/2016. Noa Dadić; sin Slobodana i Mirele r. Česir; rođen 3. rujna 2016., kršten 22. listopada 2016., kum Kastriot Prelipalaj;
28. 27/2016. Luka Rajić; sin Marka i Suzane r. Čuljak; rođen 19. kolovoza 2016., kršten 22. listopada 2016., kum Pero Hapan;
29. 28/2016. Sara Zekić; kći Mije i Marije r. Glamuzina; rođena 6. rujna 2016., krštena 30. listopada 2016., kuma Helena Glamuzina;
30. 29/2016. Klara Jovanović; kći Ivana i Helene r. Ljoljo; rođena 20. kolovoza 2016., krštena 12. studenog 2016., kuma Lidija Naletilić;
31. 30/2016. Noa Katić; sin Marka i Anđele r. Šimunović; rođen 8. rujna 2016., kršten 20. studenog 2016., kum Robert Marčinko;
32. 31/2016. Sara Kovačević; kći Darke i Danijele r. Majer; rođena 31. ožujka 2016., krštena 10. prosinca 2016., kuma Helena Marić.

Iz Matice vjenčanih naše župe za 2016. godinu

1. Mario Marić i Inesa Sojka; vjenčani 23. 1. 2016.
2. Ivan Sudar i Dajana Jozić; vjenčani 1. 4. 2016.
3. Ivica Knezović i Željka Raguž; vjenčani 2. 4. 2016.
4. Igor Maslač i Vanja Šagolj; vjenčani 13. 5. 2016.
5. Ivo Bevanda i Ana Marić; vjenčani 18. 6. 2016.
6. Gordan Đopa i Kristina Milanović; vjenčani 2. 7. 2016.
7. Alen Vico i Dijana Bekavac; vjenčani 30. 7. 2016.
8. Matej Šimunović i Dajana Blažević; vjenčani 13. 8. 2016.
9. Toni Kvesić i Terza Šekerija; vjenčani 14. 8. 2016.
10. Marijo Maslač i Gabrijela Arelić; vjenčani 19. 8. 2016.
11. Toni Krajnović i Andrea Lukić; vjenčani 20. 8. 2016.
12. Miroslav Šitum i Nikolina Pažin; vjenčani 21. 8. 2016.
13. Žarko Miličević i Ružica Marić; vjenčani 27. 8. 2016.
14. Pavo Gagro i Daria Puljić; vjenčani 10. 9. 2016.
15. Borislav Burić i Martina Bošković; vjenčani 17. 9. 2016.
16. Marko Ramljak i Ivana Karlušić; vjenčani 23. 9. 2016.
17. Marko Papac i Matea Raguž; vjenčani 1. 10. 2016.
18. Vedran Ištuk i Martina Jarak; vjenčani 21. 10. 2016.

Zlatni jubilarci: Stanko i Anđa Šimić

(Konjic, 10. travnja 1966. - Buna, 10. travnja 2016.)

Davne 1966. Anđa i Stanko Šimić stupili su pred oltar i rekli „da“ pred Bogom u konjičkoj župnoj crkvi. Tada su započeli gajiti svoje obiteljsko stablo. Danas, 10. travanj 2016., iza Anđe i Stanka, stoje mnogi plodovi toga stabla, njihova djeca (sin i dvije kćeri), nevjesta, zetovi, unučad (10 unučadi) i praunučad (2 praunuka). Oni su na današnju nedjelju u našoj župi okrunili pola stoljeća vjernosti, ljubavi i poštovanja kroz dugo razdoblje zajedničkoga života.

Uz brojne potomke i ostale nazočne župljane na misnom slavlju don Nikola Menalo uputio je blagoslov za ovaj uzoran kršćanski brak.

Osmijesi na njihovim licima te suza zahvalnosti i ljubavi, posvjedočili su nam zbog čega je moguće doživjeti i pola stoljeća bračnoga života.

Vjenčali su se davne 1966. godine. Vjenčao ih je fra Rade Dragičević. Svatova, koji su išli po mladu, bilo je 25. Od tada su započeli i ispisali mnogo stranica svog života. Svake godine, daje nam se u ruke knjiga od 365 praznih stranica koje je potrebno ispisati.

Iako ne znamo koliko ćemo stranica ispuniti, na nama je kako ćemo ih ispuniti. Kakvom tintom? Kako ćemo posijati naše riječi, ponašanja i djela?

Ne trebamo biti umjetnici, niti imati posebne olovke i računala. Važno je u srcu nositi Njega, Umjetnika svih umjetnika. Da bi napisali dobru knjigu, dovoljno je na svaku stranicu knjige života upisati Boga.

365 stranica, pa još 365, i još 365 i tako 50 godina, Anđa i Stanko pišu svoje stranice dobrim djelima, molitvom, poniznošću, vjerom, nadom i ljubavlju. Bilo je uspona, ali i padova, plime i oseke. Iako bismo često voljeli da osjećamo samo ljubav i sreću, život nam ipak servira cijelu paletu osjećaja; i tugu, strah, razočarenje, bol, odbačenost...

Iz knjige prvopričesnika naše župe za 2016. godinu (3. travnja)

1. Željko Blažević
2. Ana Bošković
3. Filip Bošković
4. Ivana Bošković
5. Ružica Čerkez
6. Goran Dragičević
7. Teo Falak
8. Josip Gadžić
9. Luka Jarak
10. Ivana Kovačević
11. Luka Kustura
12. Ivan Lukanović

13. Anđela Marić
14. Karla Marić
15. Lovro Maslač
16. Marko Nikšić
17. Drago Pavlović
18. Klara Pavlović
19. Karlo Perić
20. Vinko Perić
21. Katja Petrović
22. Korina Petrović
23. Marko Petrović
24. Patrik Previšić

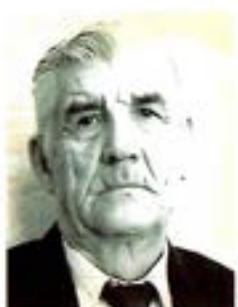
25. Andrej Puljić
26. Dragica Rotim
27. Petra Soldo
28. Iva Šagolj
29. Luka Šimić
30. Ante Talanga
31. Luka Turić
32. Ivano Zlomislić
33. Romano Zovko
34. Sara Žilić
35. Ivka Žuljević

Iz matice krizmanih naše župe za 2016. godinu (2. travnja)

1. Lorena Adašević	16. Ana Kukrika	31. Marko Pavlović
2. Tatjana Barić	17. Maria Leko	32. Anamrija Perutina
3. Petar Batinić	18. Tea Leko	33. Karlo Previšić
4. Luka Ćubela	19. Andrej Marić	34. Darija Puljić
5. Toni Ćubela	20. Domagoj Marić	35. Ante Rotim
6. Leo Dragičević	21. Nikola Marić	36. Dario Soldo
7. Tatjana Đopa	22. Ana Nikšić	37. Luka Soldo
8. Darko Goluža	23. Ivan Palac	38. Nikolina Soldo
9. Marija Karlović	24. Josip Palac	39. Mateo Spajić
10. Gabrijel Karlušić	25. Gloria Pandža	40. Filip Šagolj
11. Goran Knežević	26. Danijela Paškalj	41. Martina Šljivić
12. Mihaela Kordušić	27. David Pavlović	42. Petar Vrebac
13. Antonija Kovačević	28. Hrvoje Pavlović	43. Katarina Vukoja
14. Josip Kramar	29. Iva Pavlović	44. Fran Matija Zlomislj
15. Katarina Krešo	30. Luka Pavlović	45. Tajana Zlomislj

Iz Matice umrlih naše župe za 2016. godinu

Ante Dragoje

Anđa Vladić

Slavko Nikolić

Antonela Jurković

Slavko Sudar

Mile Glavina

Anđelko Zlomislić

Ljiljanka Soldo

Cvijeta Marić

Iva Puljić

Luca Puljić

Nikola Pandžić

Anđa Stanić

Tade Škobalj

Petar Marić

Stanko Lovrić

Zdravko Lovrić

Ana Mikulić

Ilinka Pavlović

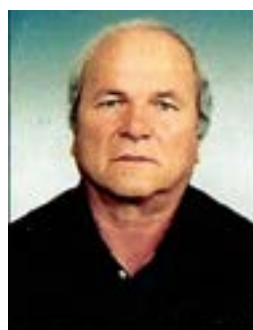
Mara Vuletić-Vukasović

Milenka Markić

Nevenka Šitum

Smiljan Kavelj

Miho Marić

